

Nye veje i det forebyggende politiarbejde med unge i udsatte boligområder

– Erfaringer fra lokalnetværket for unge – et kriminalitetsforebyggende projekt igangsat af Københavns vestegns politi

Maria Bruselius-Jensen og Mette Pless

Nye veje i det forebyggende politiarbejde med unge i udsatte boligområder

- Erfaringer fra lokalnetværket for unge - et kriminalitetsforebyggende projekt
igangsat af Københavns vestegns politi

Forfattere

Maria Bruselius-Jensen

Mette Pless

Center for Ungdomsforskning
Institut for Læring og Filosofi
Aalborg Universitet i København

Layout

WERKs Grafiske Hus a|s, Aarhus

Fotograf

www.sonmysingh.dk

Ophav

© Forfatterne og Center for Ungdomsforskning 2017

Center for Ungdomsforskning er en selvstændig forskningsenhed ved Aalborg Universitet i Sydhavnen i København, som forsker i unges levekår. Centrets drift støttes af en forening – Foreningen Center for Ungdomsforskning. Vi gennemfører forskellige projekter, dog alle med det kendetegn, at de tager afsæt i de unges egne beskrivelser og oplevelser af deres hverdag og liv.

Indforholdstegnelse

Resumé af rapportens hovedkonklusioner	5
Kapitel 1. Introduktion og præsentation af LFU	10
Ungdomskriminalitet og forebyggelse.....	10
Rapportens datagrundlag og metode.....	11
Datagrundlag.....	11
Anvendelse af data.....	13
Om Lokalnetværket for Unge (LFU).....	14
Projektets primære målgrupper og målsætninger.....	14
Indsatser og aktiviteter.....	15
Erfaringer LFU.....	18
Kapitel 2. Unge, udsatte boligområder og kriminalitet	20
Ungdom, livsfaser og udsathed.....	20
Unge og udsatte boligområder.....	23
Ungdomsliv, kriminalitet og lokalitet.....	23
Kapitel 3. FIGHT – den ungdomskriminalitets- forebyggende betjent	27
Forebyggelse af ungdomskriminalitet og politiets rolle.....	28
FIGHT-modellen.....	29
Den fascinerende betjent.....	31
Den informative betjent.....	34
Den grænsesættende betjent.....	37
Den hensynsfulde betjent.....	41
Den tålmodige betjent.....	45

Kapitel 4. Perspektiver på lokalt forankret ungdomskriminalitets-	
forebyggende arbejde	49
Gunstige arenaer for det forebyggende arbejde	49
Samarbejde på tværs af faggrænser – Internt og eksternt samarbejde	54
Lokal samskabelse som tilgang i det kriminalitetsforebyggende arbejde	59
Litteraturliste	63

Resumé af rapportens hovedkonklusioner

Kriminalitetsforebyggelse har en central plads i politiets formåls erklæring, og forebyggelse af ungdomskriminalitet har altid haft en særlig opmærksomhed. Men samfundet og ungdomslivet forandrer sig, og det samme gør krav og opgaver i det ungdomskriminalitetsforebyggende arbejde. Mens ungdomskriminaliteten er faldet det seneste årti, så er omfanget af kriminalitet blandt udsatte unge stabilt. Dermed er der sket en yderligere polarisering af, hvem der er mest udsat for at ende i en kriminel løbebane (Justitsministeriet 2016), hvor socialklasse, etnicitet og bopæl har afgørende betydning. Denne polarisering slår også igennem i de unges hverdag, hvor grupper af udsatte unge oplever en generel følelse af *udenfor-skab* pga. diskrimination og manglende muligheder i relation til både uddannelse og arbejde. Disse erfaringer kan betyde, at de unge udvikler en modkultur til det samfundssystem, de oplever at være udelukket fra, og decideret vender sig mod samfundet og de samfundsmæssige institutioner, som opleves som 'modstandere'. Sådanne modkulturer kan resultere i konfliktfyldte møder med politiet, herunder en tilvækst af bandekonflikter.

- Polarisering af unges livsmuligheder kan skabe modkulturer og skærpe konflikter mellem unge og politi.

Nye problemer kalder på nye løsninger, og Københavns Vestegns Politis forebyggelsesprojekt 'Lokalnetværket for Unge' (LFU) blev igangsat som et svar på den generelle efterspørgsel efter metoder til, hvordan man i det konkrete politiarbejde kan bidrage til at forebygge tilgangen af unge til bandemiljøer og generelt takle den bevægelse mod modkulturer eller modborgerskab (Soei 2011), som risikerer at udvikle sig blandt grupper af unge i udsatte boligområder. Politiet møder ofte disse unge både gennem beredskabs- og i nærpoltiarbejde.

- Mens politiets tilstedeværelse har til formål at sikre tryghed og sikkerhed for alle beboere og sørge for at loven overholdes, så viser erfaringerne fra LFU's konkrete proaktive indsatser, at politiets arbejde med de unge i disse områder rummer stort forebyggende potentiale.

Med afsæt i de konkrete erfaringer fra LFU har Center Ungdomsforskning stillet skarpt på, hvordan disse erfaringer kan danne basis for mere almene perspektiver i det proaktive politiarbejde, der retter sig mod forebyggelse af ungdomskriminalitet i udsatte boligområder.

Undersøgelsen sætter særligt fokus på politiets møder med de unge og giver en række konkrete anvisninger på, hvordan betjentene kan arbejde i det proaktive møde med de unge.

Det ungdomskriminalitetsforebyggende møde er en gensidig proces mellem de unge og politiet. Anvisninger for politiets forebyggende arbejde må derfor tage udgangspunkt i en generel forståelse af unge og ungdom, og særligt forståelser af hvorfor og hvordan ungdomslivet for udsatte unge er relateret til kriminalitet. Rapporten beskriver, hvordan ungdommen er en livsfase, som stiller store krav til de unge og kan være særligt vanskelig for udsatte unge. Særligt tages udgangspunkt i ungdomslivet i udsatte boligområder, og det beskrives, hvordan det påvirker både muligheden for at blive offer for eller selv udøve kriminalitet. Endelig tages også udgangspunkt i den efterhånden omfattende litteratur om, hvad der får unge til at engagere sig i kriminalitet og bandemiljøer.

- Unge, som bor i udsatte boligområder, møder politiet langt oftere end andre unge – både som ofre og som gerningsmænd. Mange steder opfatter de unge myndighederne og politiet som modstandere. En væsentlig del af politiets kriminalitetsforebyggende arbejde handler derfor om at nedtone og ændre disse potentielt konfliktskabende forståelser og at etablere grundlaget for en bedre dialog og forståelse for politiets arbejde.

LFU er gået et stort skridt videre med at definere og udvikle en proaktiv rolle for politiet i det kriminalitetsforebyggende arbejde med de unge i udsatte boligområder. I projektet har politiet arbejdet med de unge gennem forskellige fælles aktiviteter, som ikke har haft fokus på lovhåndhævelse, og de unge har ofte vist stor interesse i at deltage i aktiviteterne, *netop* fordi politiet var med. LFU's evalueringer peger ligeledes på, at flere af de unge har ændret holdning til politiet og politiarbejde i løbet af projektet. Dialogen med interesserede voksne (betjente og pædagoger) har desuden givet de unge mulighed for at afprøve deres holdninger og få modspil af voksne, de respekterer. Der ligger således et væsentligt demokratisk potentiale i disse aktiviteter, der kan understøtte de unges oplevelse af medborgerskab.

Betjentenes synlighed, imødekommenhed og tilstedeværelse i lokalområderne har ligeledes spillet en vigtig rolle i LFU. Opbygning af positive relationer til både unge og samarbejdspart-

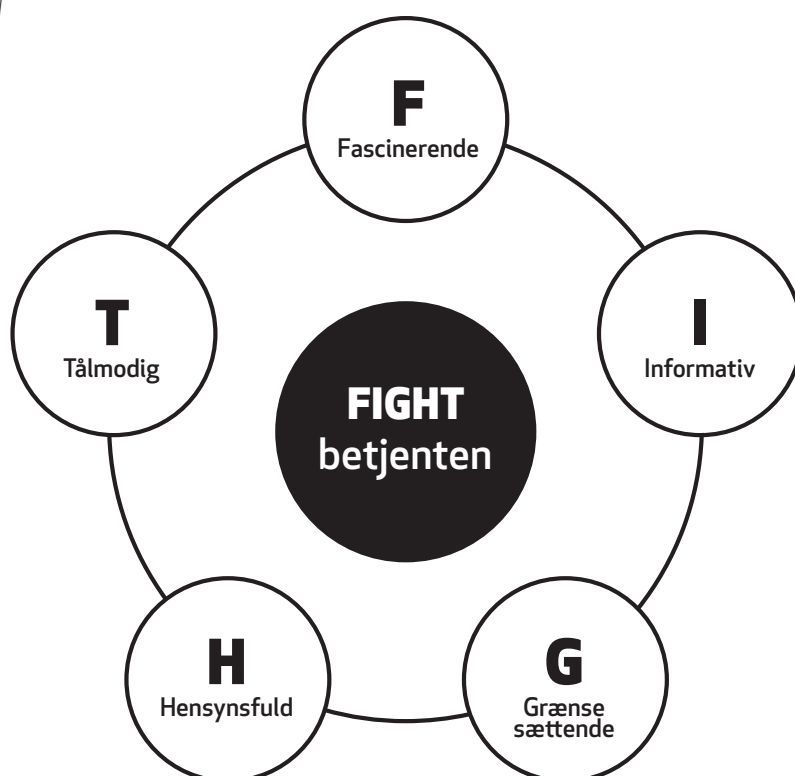
ner kræver dog tid. At bidrage til at skabe mere harmoniske lokalområder, som er trygge at leve i, og hvor færre bliver ramt af kriminalitet, er ligeledes en tidskrævende proces.

- Kontinuitet er afgørende, hvis de politifolk, som er tilknyttet indsatserne og færdes i lokalområdet, skal have mulighed for at etablere relationer og arbejde forebyggende med de unge og øvrige professionelle samarbejdspartnere i området.

På baggrund af erfaringer fra LFU identificerer rapporten fem politiroller, som har vist sig særligt gunstige i det forebyggende arbejde: Den fascinerende betjent, den informative betjent, den grænsesættende betjent, den hensynsfulde betjent og den tålmodige betjent. I praksis spiller de fem roller tæt sammen og udgør tilsammen FIGHT-modellen.

FIGHT-modellen giver redskaber til politiets forebyggende møde med de unge og kan skærpe opmærksomheden og guide det forebyggende politiarbejde. Rollerne og modellen er ikke tænkt som 'typologiseringsredskaber', hvor de forskellige roller udgør selvstændige let afgrænselige 'typer', man som betjent kan identificere sig med. I stedet er det tænkt som et refleksions- og samtaleværktøj. Det kan danne afsæt for diskussioner og overvejelser omkring en række mulige rolle-positioner, man som betjent kan trække på – og kombinere – i mødet med unge i det kriminalitetsforebyggende arbejde bredt set.

FIGHT-MODELLEN

- Det kriminalitetsforebyggende arbejde med unge kan styrkes gennem en systematisk opmærksomhed på, hvordan betjente i praksis kan trække på og kombinere flere af de professionelle politi-roller i mødet med de unge.
- Selv om hverdagspolitiarbejdet sjældent giver mulighed for langvarige forløb, som var mulige i LFU, kan opmærksomhed på at anvende de fem tilgange i FIGHT, alligevel åbne for et mere forebyggende møde mellem de unge og politiet.

Mens alt politiarbejde i udgangspunktet kan være forebyggende, så er der nogle steder og omstændigheder, som er særligt gunstige for det forebyggende arbejde, og hvor de fem professionelle roller i FIGHT-modellen kan bringes i spil. LFU igangsatte flere konkrete aktiviteter i de lokale boligområder med en række positive forebyggende effekter. Sammen med erfaringer fra andre indsatser definerer rapporten fire forskellige arenaer, som er gunstige for forebyggende arbejde. *Gaden, fælles aktiviteter, ture og Politikadet.*

- I planlægningen af forebyggende politiarbejde er det vigtigt at identificere de arenaer, som rummer mulighed for et forebyggende møde mellem de unge og politiet. Nogle er der allerede, andre skal etableres.

LFU-projektet blev til gennem et tværprofessionelt internt samarbejde mellem akademikere, politi og pædagoger. Flerfagligheden åbnede mulighed for at prøve nye tilgange og at systematisere erfaringer. Det interne samarbejde mellem pædagoger og politi udfordrede således betjentenes tilgang til de unge og bidrog til at udvikle og kvalificere tilgange til det forebyggende politiarbejde.

- Tværprofessionelt samarbejde kan skabe faglig inspiration og udvikling. Det kan derfor være en fordel at sammensætte projektgrupper med forskellige fagligheder. Et konstruktivt samarbejde fordrer dog en indledende forventningsafstemning samt overvejelser om rollefordeling m.m.

Eksterne tværprofessionelle samarbejder kan ligeledes sikre en bred faglighed. I LFU sikrede partnerskaberne en vis koordination med eksisterende lokale aktiviteter og aktører. Men projektets relativt kortsigtede tidsramme skabte dog udfordringer i relation til fremadrettet forankring af projektets aktiviteter, ligesom koordinering med lokale aktører i partnerskabet flere steder viste sig at være en udfordring. Undersøgelsen peger på, at det fremadrettet

vil være en fordel at sætte fokus på netop den lokale forankring af lignende indsatser og tiltag og peger på en række fremadrettede opmærksomhedspunkter, der tegner sig i forlængelse af dette.

- Kortlægning af allerede igangsatte aktiviteter og aktører i det konkrete lokalområde er væsentligt, når nye initiativer igangsættes. Det styrker synergien i den lokale indsats og forbedrer muligheden for forankring af nye aktiviteter.

Komplekse samfundsproblemer som bandekriminalitet og radikaliseringsproblemer kan ikke løses af politiet alene. Det er problemer, som udspringer af social ulighed, kulturforskelle og samfundspolariseringer og berører langt flere lokale aktører. Indsatser kan derfor med fordel bygge på bredere tværgående professionelle og lokale samarbejder. Ligesom flere undersøgelser peger på, at kriminalitetsforebyggende indsatser, der udvikles via lokal samskabelse – og dermed i tæt samarbejde med centrale lokale aktører – danner basis for effektive indsatser mod kriminalitet (Torfing & Krogh 2013).

- Det styrker den kriminalitetsforebyggende indsats at involvere lokalsamfundet i at identificere og prioritere udfordringer, ligesom det styrker borgere og andre lokale aktørers eget engagement i at løse dem.

Kapitel 1. Introduktion og præsentation af LFU

Dette projekt følger op på Københavns Vestegns Politis udviklingsprojekt Lokalnetværket for Unge (LFU), et lokalt forankret kriminalitetsforebyggelsesprojekt. Vi vil senere i dette kapitel uddybe, hvad udviklingsprojektet mere konkret omhandlede og hvilke aktiviteter, der knyttede sig til projektet. Der er allerede foretaget interne evalueringer af projektet (Sepstrup 2015a). CeFU's rapport ligger i forlængelse af – og bygger ovenpå – disse og har til formål at belyse, hvordan erfaringerne LFU kan bruges som afsæt til videreudvikling af politiets forebyggende arbejde i relation til ungdomskriminalitet. Mens LFU primært rettede fokus mod forebyggelse af bandekriminalitet, vil CeFU's arbejde have et bredere fokus på politiets ungdomskriminalitetsforebyggende arbejde. Ønsket er – med udgangspunkt i en forståelse for målgruppen (de unge) og de udfordringer, de kæmper med – at bruge LFU's erfaringer til en tydeliggørelse af den professionelle politirolle, som er i spil i det forebyggende arbejde. På den baggrund er undersøgelsens centrale omdrejningspunkter følgende spørgsmål:

Hvilken professionel politirolle blev udviklet i det kriminalpræventive arbejde med de unge i LFU, og hvordan kan den komme i spil i politiarbejdet?

- Hvordan kan denne professionelle rolle videreudvikles og forankres i politiarbejde og informere politiets fremadrettede kriminalitetsforebyggende arbejde med unge?
- Hvordan kan politiets kriminalitetsforebyggende arbejde med unge forankres i samarbejdet med andre professioner og lokale aktører?

Ungdomskriminalitet og forebyggelse

Udgangspunktet for denne undersøgelse er et lokalt forankret kriminalitetsforebyggelsesprojekt; Lokalnetværket for Unge. Projektet blev igangsat som et svar på den generelle efterspørgsel på metoder til, hvordan man i det konkrete politiarbejde kan bidrage til at forebygge tilgangen af unge til bandemiljøer og generelt takle den bevægelse mod modborgerskab

(Soei 2011), som risikerer at udvikle sig blandt grupper af unge i udsatte boligområder. Fokus er således på forebyggelse af ungdomskriminalitet. For trods et stort fald i ungdomskriminaliteten gennem de seneste 10 år er de unge stadig tæt på tre gange så hyppigt repræsenteret i det strafferetslige system som i befolkningen generelt (Justitsministeriet 2016:9). Faldet i ungdomskriminalitet har heller ikke påvirket frekvensen for tilbagefald for de unge, som allerede er straffet (Justitsministeriet 2016:13). Der er altså på den ene side betydeligt flere unge, der aldrig møder retssystemet, men mere end en tredjedel af dem som gør, begår kriminalitet igen. Dette rummer risiko for øget polarisering mellem unge kriminelle og unge ikke-kriminelle, ligesom det skaber en risiko for øget stigmatisering og samfundsmæssig eksklusion af restgruppen af unge kriminelle (Balvig 2011; Justitsministeriet 2008). Til trods for et generelt positivt billede af de unges kriminalitetsadfærd de seneste 10-20 år tegner der sig altså også bekymrende tendenser. Der er således stadig grund til at beskæftige sig med ungdomskriminalitet.

Der har længe været en både dansk og international interesse for det, som Hansen og Bislev (2013) i en rapport fra Det Kriminalpræventive Råd definerer som 'problemskabende ungdomsgrupper'. Unge, som finder sammen i mere eller mindre løse organiseringer, som ofte holder til på gaden i udsatte boligområder (Hansen & Bislev 2013: 15). Unge i disse grupperinger er i fare for at blive kriminelle, ligesom flertallet ikke gennemfører en ungdoms- eller erhvervskompetencegivende uddannelse. Deres adfærd er desuden med til skabe utryghed blandt lokale beboere og virksomheder. Derfor er der stor samfundsmæssig interesse i at begrænse de unges tilgang til disse grupper. Både for de unges egen skyld og for at skabe mere tryghed i lokalområderne.

Rapportens datagrundlag og metode

Rapporten tager udgangspunkt i erfaringerne fra LFU-projektet.

Datagrundlag

Rapporten trækker på tre forskellige datakilder: 1) Vi har trukket på en mængde data fra LFU's egne evalueringer, 2) vi har selv produceret kvalitativt datamateriale med deltagerne i LFU, og 3) vi har foretaget interviews med praktikere og eksperter, som har erfaring med og indblik i lignende projekter og problemstillinger.

1) LFU's datamateriale

I LFU-projektet har de selv løbende evalueret deres arbejde og har i den forbindelse lavet en mængde interviews med unge, forældre, lærere, SSP-medarbejdere, ansatte i LFU, LFU's samarbejdspartnere, logbogsnotater fra LFU's medarbejdere, spørgeskemaundersøgelser og et enkelt fokusgruppinterview med unge fra et af lokalområderne. På baggrund af dette materiale er der udfærdiget en midtvejsevalueringsrapport (Sepstrup 2015) og en slutevalueringsrapport (Sepstrup 2015). CeFU har haft adgang til begge evalueringer og det primære datamateriale. Det primære datamateriale har foreligget i en bearbejdet form. Det vil sige, at interviews har foreligget som referater, og spørgeskemaerne har været bearbejdet data. Vi har primært anvendt datamaterialet fra projektet til at etablere vores indledende forståelser af den viden og de erfaringer, som er udviklet i projektet.

CeFU's datamateriale om LFU-projektet

Udover LFU-materialet har vi selv indsamlet data til undersøgelsen. Vi har foretaget 3 gruppeinterviews med unge i to af de tre lokalområder:

- Et gruppeinterview med to drenge, som har deltaget i LFU's fodboldaktivitet og har mødt LFU på gaden.
- Et gruppeinterview med en dreng og to piger. Drengen har deltaget i LFU-aktiviteter, pigerne har ikke en særlig tilknytning til LFU, men bor begge i lokalområdet.
- Et interview med to drenge, som begge har deltaget i LFU-aktiviteter, samt to af deres venner, der begge bor i lokalområdet.

De tre ungeinterviews havde fokus på tre områder: 1) De unges generelle hverdagsliv, 2) de unges oplevelse og brug af lokalområdet og 3) de unges oplevelse af LFU-projektet herunder de særlige LFU-aktiviteter, og mere generelt hvordan politiet kan bidrage til trivsel i lokalområdet. Interviewene startede som gruppesamtaler, der blev optaget og senere udskrevet. Efterfølgende gik vi en tur i lokalområdet med de unge og havde samtaler om, hvordan det var at bo i området, hvilke områder de oplevede som henholdsvis trygge og utrygge og om deres liv i det hele taget. Disse samtaler er ikke optaget og anvendes som baggrundsviden i analyserne.

Vi har også foretaget interviews med betjente og pædagoger i LFU:

- Et gruppeinterview med tre betjente.
- Et gruppeinterview med to pædagoger.

Begge interviews med de professionelle havde fokus på at udfolde og eksemplificere de konkrete arbejdsmetoder, der blev udviklet i LFU. Både med fokus på hvad der fungerede godt i mødet med de unge, hvad der havde været svært og ambivalent, og hvordan erfaringerne herfra kan pege fremad i relation til udviklingen af det forebyggende arbejde med unge. Inspireret af BIKVA-modellen (Krogstrup 2016) har vi bedt de tre grupper af praktikere om at kommentere på FIGHT-modellen og bidrage med justeringer og tilføjelser.

Datamateriale fra eksterne projekter og eksperter

Med henblik på at kvalificere erfaringerne fra LFU's arbejde har vi foretaget interviews både med andre professionelle og med eksperter på området.

Vi har gennemført tre interviews med professionelle i andre projekter. Vi har talt med lokalpolitiet i Vollsmose med fokus på deres 'Dialog-projekt', og vi har talt med SSP-medarbejdere i en nordsjællandsk kommune.

Vi har foretaget tre ekspertinterviews med henholdsvis Andreas Krogh (ph.d. ved Roskilde Universitet), Sari Vanhanen (cand.soc. ved University of Jyväskylä og Migration Institute of Finland) og med Kevin Perry (postdoc ved Aalborg Universitet), som alle tre arbejder med forskningsområder, der har relevans for politiets kriminalitetsforebyggende arbejde.

Anvendelse af data

I rapportens første kapitel gennemgår vi kort LFU-projektet. Afsnittet bygger udelukkende på tekst og analyser fra LFU.

I rapportens andet kapitel, som har fokus på unge, kriminalitet og udsatte boligområder, inddrager vi vores egne interviews og samtaler med unge i de udvalgte boligområder. Kapitellet bygger dog også på anden forskningslitteratur med fokus på unge.

I kapitel 3, hvor vi præsenterer FIGHT-modellen og en systematisk læsning af erfaringer med politiarbejdet i LFU-projektet, bygger vi primært på vores egne interviews, særligt med betjente, men også med pædagoger fra LFU og med unge fra områderne. Vi trækker også på

datamaterialet fra LFU, særligt interviews med betjente. Endelig inddrages interviewet fra Vollsmose samt ekspertinterview med Sari Vanhanen og Kevin Perry.

I kapitel 4 har vi igen inddraget vores interviews med betjente og pædagoger, ligesom vi også inddrager evalueringer af LFU. Vi inddrager også ekspertinterviewet med Andreas Krogh og med en SSP-medarbejder i en nordsjællandsk kommune.

Om Lokalnetværket for Unge (LFU)

I det følgende beskrives projektet Lokalnetværket for Unge (LFU). Formålet med afsnittet er at give læseren en introduktion til de vigtigste aktiviteter og resultater fra LFU, som danner grundlaget for analyserne i de kommende kapitler. Beskrivelsen gengiver LFU's egne analyser beskrevet i en midtvejs- og slutevaluering.

LFU var et kriminalitetsforebyggende projekt igangsat som et partnerskab mellem Københavns Vestegns Politi og Gladsaxe, Herlev og Ballerup Kommune. Politidirektøren i Københavns Vestegns politi var projektejer og havde det overordnede ansvar for, at projektets mål blev realiseret indenfor budget- og tidsrammen, mens en politikommissær var projektleder med ansvar for daglig projekt- og personaleledelse.

Det daglige arbejde i LFU blev varetaget af tre lokale teams, bestående af 1-2 politifolk (politibetjente og/eller politiassistenter) samt en pædagog. Teamene samarbejdede med en række lokale aktører og stod for både brede (gruppeorienterede) og individorienterede indsatser. Tilknyttet projektet var også tre akademiske medarbejdere, som har spillet en væsentlig rolle i LFU i form af overordnet projektledelse og projektstyring, ligesom de har bidraget med input i relation til metoder, kontakt til de unge mv.

Projektets primære målgrupper og målsætninger

Projektets indsatser var primært fokuseret på det sekundære og tertiære forebyggelsesniveau. Den *sekundære forebyggelse* var centreret omkring en tidlig indsats, hvor fokus var at forhindre, at risikogrupper fik et tilhørsforhold til kriminelle grupper og/eller blev involveret i kriminalitet. Mens den *tertiære forebyggelse* var centreret omkring en individorienteret indsats med fokus på at forhindre tilbagefald til kriminalitet eller forværring af allerede eksisterende kriminalitetsadfærd.

Projektets overordnede formål var således at forebygge, at de unge blev involveret i kriminalitet og/eller hindre tilbagefald eller forværring af allerede eksisterende kriminalitetsadfærd. I projektbeskrivelsen, der ligger til grund for LFU's aktiviteter, fremhæves det desuden, at projektet har ”...fokus på identifikation og opbygning af kompetencer, mestring, prosociale værdier, social kapital og medborgerskabsfølelse.” (Københavns Vestegns Politidistrikt 2014: 3). Herunder var det ligeledes projektets målsætning – særligt for de unge som deltog i aktiviteten Politikadet (som vi introducerer nedenfor) – at mindske de unges fjendtlige billeder af politiet, forbedre deres relationer til myndigheder generelt og skærpe deres opmærksomhed og adgang til uddannelses- og jobmuligheder.

Sekundært var det også projektets målsætning at øge følelsen af tryghed generelt blandt borgerne i de udvalgte boligområder og at styrke evnen hos forældre, borgere og andre lokale aktører til at kunne arbejde målrettet med at bryde fødekæden til bande- og rockermiljøer.

Den primære målgruppe var unge i alderen 14-19 år, som blev vurderet som værende i risikozonen for at blive involveret i kriminalitet/kriminelle grupper. Der var typisk tale om unge, der var en del af territorielle uroskabende ungdomsgrupper eller kriminelle ungdomsgrupper. Dvs. grupper af unge (13-23 år), der er knyttet til et geografisk område (boligområde, kvarter eller bydel) og kender hinanden fra deres opvækst samme sted (Hansen & Bislev 2013). Målgruppen blev defineret ud fra kortlægninger udarbejdet i samarbejde mellem LFU og de tre kommuner i Partnerskabet (i alt 52 unge).

Projektets sekundære målgruppe var forældre, borgere og lokale aktører, der påvirkes af – og påvirker – den primære målgruppes adfærd. Her var målsætningen dels at skabe tryghed, dels at give redskaber til hvordan gruppen selv kunne medvirke til at forhindre, at de unge involveres i kriminelle aktiviteter.

Indsatser og aktiviteter

Projektet anlagde både en samlet og bred gruppeorienteret indsats, der involverede flere aktiviteter, og en individorienteret indsats (Trinbrættet). Disse beskrives kort i det følgende.

Ugentlige sportsaktiviteter

I flere af kommunerne blev der igangsat gruppeorienterede aktiviteter som ugentlig fodboldtræning, svømning m.m., ligesom LFU har holdt oplæg for lokale klubber, sportsforeninger m.m.

Målgruppen for disse aktiviteter var som nævnt ovenfor unge i risiko for at blive involveret i kriminalitet og kriminelle grupper. De konkrete unge i målgruppen blev identificeret via en kortlægning, men en del af de fremmødte, som deltog eksempelvis i sportsaktiviteterne, optræder ikke i kortlægningen, og deltagergruppen blev således betegnet som bredere end 'risikogruppen'.

Formålet med aktiviteterne var at opbygge tillid mellem LFU – særligt politibetjentene – og de unge i risikozonen for herigennem at skabe basis for gode relationer. Mere overordnet var målet, at de unges holdninger til kriminalitet, skolegang og til politiet mere generelt blev ændret i en positiv retning.

LFU's opsøgende arbejde

En stor del af LFU's arbejde bestod i at opsøge de unge rundt omkring i de lokale boligområder: På gaden, i centrene og i klubberne. Indledende i projektet havde det opsøgende arbejde til formål at identificere, hvilke unge der var i risikogruppen for at søge mod bandegrupperinger og for at blive involveret i kriminalitet. De unge blev inviteret til at deltage i LFU's aktiviteter, og nogle blev tilbudt at indgå i Trinbrættet. Det opsøgende arbejde blev fastholdt gennem hele projektet, og LFU oparbejdede herigennem en god relation og et bedre kendskab til de unge i området.

Målgruppen for det opsøgende arbejde var – i lighed med målgruppen for aktiviteterne – unge i risiko for at blive involveret i kriminalitet og kriminelle grupper. Men også unge som ikke trives, og unge som befinder sig på kanten af skolesystemet.

Formålet med det opsøgende arbejde var som nævnt primært at identificere målgruppen. Men endvidere bidrog det opsøgende arbejde til etableringen af gensidige relationer mellem de unge og betjentene. Ligesom tilstedeværelsen i lokalområderne også bidrog til LFU's generelle indblik i lokale forhold og stemningen blandt de unge.

Politikadet

Politikadet udgjorde en central og metodeudviklende del af LFU. Der var tale om en helt ny måde for politiet at arbejde præventivt i relation til rekruttering til rocker/bandemiljøer og mere generelt ungdomskriminalitet.

Der blev i LFU-perioden afholdt 3 kadetforløb, hvor i alt 25 unge (fra henholdsvis Herlev, Gladsaxe og Ballerup Kommune) deltog. Selve forløbet bestod af én uges fuldtidsforløb med undervisning og øvelser bygget op omkring politiets arbejde. I løbet af ugen fik de unge således en smagsprøve på, hvad det vil sige at være politibetjent. De fik uniformer, blev instrueret i førstehjælpsteknikker, prøvede kræfter med fysisk træning og selvforsvar og arbejdede med forumteater og en række cases knyttet til politiarbejdet. Undervisningsugen blev fulgt op af et 10 ugers forløb, hvor de unge, politifolk og lokale samarbejdspartnere mødtes udenfor skoletid et par timer ugentligt. Her fortsatte arbejdet med relationsopbygning, prosociale værdier og fokus på uddannelse og job, rammesat omkring en række forskellige fælles aktiviteter. Gennem hele forløbet blev forældrene inddraget, de blev støttet i forældrerollen, ligesom positive historier om de unge blev videreformidlet til forældrene.

Målgruppen for politikadet-aktiviteten var 12-14-årige, som vurderes at kunne have ”... *gavn af at blive en del af et stærkt positivt fællesskab med faste rammer og stabile autoriteter, og har lyst til at opleve, hvordan en politibetjents hverdag ser ud.*” (Sepstrup 2015: 15). Baggrunden for, at det netop var denne aldersgruppe, er, at de unge på dette alderstrin vurderedes at være lettere at ’nå’ end ældre unge, ligesom det understreges i evalueringen, at det er i denne alder, at forestillingsbilleder i høj grad dannes/cementeres.

Formålet med politikadet var, 1) at mindske fjendtlige billeder af politiet og opbygge tillid til myndigheder generelt hos de unge, 2) at forbedre de unges selvværd og medborgerskabsfølelse, 3) at styrke de unges prosociale værdier samt 4) at skærpe de unges opmærksomhed på uddannelses- og jobmuligheder (herunder straffeattestens betydning herfor) (Sepstrup 2015: 15).

Trinbrættet

Trinbrættet var en individorienteret indsats for nogle få udvalgte unge. I alt indgik 10 unge i Trinbrættet (Sepstrup 2015a: bilag 4).

Målgruppen for den individorienterede indsats, Trinbrættet, var udvalgte unge fra den primære målgruppe. Der var typisk tale om unge, som allerede havde begået flere typer kriminalitet og var kendt hos politiet. Det var ydermere unge, som havde en negativ toneangivende rolle i gruppen af unge. Det vurderes derfor, at disse unge kunne påvirke den brede gruppe i en positiv retning, hvis de ændrede adfærd gennem styrkelse af deres ressourcer og beskyttende faktorer. Kontakten til disse unge skete gennem opsøgende arbejde og sam-

arbejde med samarbejdspartnere (SSP, kommunalt ansatte).

Formålet med indsatsen var at give udvalgte unge intensiv og målrettet støtte til, at de kunne holde sig ude af kriminalitet og kriminelle grupperinger. Støtten bestod i, at en medarbejder fra LFU's lokale team fungerede som mentor/kontaktperson for den unge, der støttede og guidede den unge til at identificere og finde kompetencer, der kunne fungere opbyggende og minimere risikoen for at ende i kriminalitet og negative fællesskaber. Desuden skulle indsatsen fungere som trinbræt til andre relevante og vedvarende tilbud (fx udredning, fritidstilbud, sagsbehandler m.m.) (Københavns Vestegns Politi 2014).

Forældreinvolvering/forældreinddragelse

Med afsæt i undersøgelser, der peger på vigtigheden af forældreinddragelse i forebyggelsesarbejde (Manuel & Jørgensen 2013), blev der i projektet også sat fokus på at inddrage og involvere forældrene. Det gjaldt særligt de unge, der indgik i den individorienterede indsats, men også unge som var involveret i de brede indsatser.

Erfaringen fra projektet var desuden, at mange af forældrene havde svært ved at skabe struktur om hverdagen og faste rammer i hjemmet, ligesom en del havde udfordringer med at navigere i det danske offentlige system og dårlige erfaringer med politi og myndigheder. Formålet med indsatsen var derfor at klæde forældrene bedre på til at understøtte deres børn i en kriminalitetsfri opvækst. Dette skete gennem information om risikoadfærd hos børn, støtte og sparring i relation til hvordan de kunne støtte deres barn, information om det offentlige system og hvilke (støtte)muligheder, de havde her, samt støtte og sparring i relation til hvordan man kan håndtere forælderrollen.

Erfaringer fra LFU

Generelt var erfaringerne fra LFU positive (Sepstrup 2015a). I det følgende opridses kort en række af de centrale perspektiver, der tegnede sig på baggrund af projektet (disse udfoldes yderligere i kapitel 3 og 4). Den individorienterede indsats, Trinbrættet, bidrog til en nedgang i kriminaliteten og antallet af sigtelser blandt de unge, ligesom det blev fremhævet, at flertallet af deltagerne oplevede, at deltagelsen havde haft en positiv betydning for deres fremtid. I et bredere perspektiv peger evalueringen på, at de unges syn på politiet ændrede sig i positiv retning. De fik en større forståelse for politiets arbejde og oplevede dem derfor i langt mindre grad som nogle, de var i opposition til, ligesom de udviklede en større tillid til myndigheder generelt. Dette gjaldt også for deltagerne i den brede og gruppeorienterede

indsats. Evalueringen peger ligeledes på, at de brede aktiviteter (særligt Politikadet) havde en positiv indflydelse på de unges selvværd, samt at deres opmærksomhed på uddannelses- og jobmuligheder (herunder straffeattestens betydning herfor) blev skærpet.

Kapitel 2. Unge, udsatte boligområder og kriminalitet

Denne rapport sætter fokus på politiets kriminalitetsforebyggelse blandt unge, og omdrejningspunktet er som nævnt at bidrage med ny viden om politiroller og politiprofessionalitet i det proaktive kriminalitetsforebyggende arbejde.

I dette kapitel sætter vi dog først fokus på de unge, som LFU retter sig imod – nemlig unge bosat i udsatte boligområder og som er i risikozonen for at indgå i problemskabende grupper og/eller kriminalitet. Vi sætter fokus på de særlige vilkår og rammer, der gør sig gældende for ungdomslivet i udsatte boligområder, ligesom vi opridser, hvad der kan få unge til at engagere sig i kriminalitet. Det ungeperspektiv, der præsenteres i nærværende kapitel, udgør en væsentlig forståelsesramme for det kriminalitetsforebyggende arbejde. Når vi i denne rapport efterfølgende sætter fokus på, hvordan erfaringerne fra LFU kan anvendes fremadrettet i videreudviklingen af det kriminalitetsforebyggende arbejde, er afsættet således en særlig forståelse af ungdommen og ungdomslivet i udsatte boligområder. Denne forståelse vil vi udfolde i dette kapitel. Kapitlet vil både tage udgangspunkt i aktuel forskningslitteratur og i vores egne interviews med de unge i de involverede boligområder samt erfaringer og fortællinger fra de unge, som deltog i LFU.

Ungdom, livsfaser og udsathed

Ungdomsperioden udgør en signifikant livsfase – en overgangsfase på vej mod voksenlivet. Det er her, de første vigtige selvstændige valg træffes i relation til uddannelse, arbejde, livsstil osv., og her kimen til fremtidige livsforløb etableres. Groft skitseret kan man sige, at danske unge i dag vokser op i et 'individualiseret' samfund (Beck 1992; Giddens 1991), der umiddelbart er præget af stor frihed og mange muligheder for den enkelte. Denne individualisering indebærer på den ene side en oplevelse af, at der samfundsmæssigt gives næsten grænseløse muligheder for at 'skabe sig selv' og sin tilværelse gennem en lang række individuelle valg. På den anden side ligger der også en uomtvistelig ufrihed i ikke at kunne

fravælge eller frigøre sig fra alle disse muligheder og valg (Katznelson 2004), ligesom den enkelte i stigende grad pålægges et ansvar for sig selv, sine handlinger, og hvad det fører med sig. Vi ser således forskellige tegn på i ungdomsforskningen, at den generelle samfundsudvikling producerer nye muligheder – men også nye marginaliseringsformer (Katznelson et al. 2015).

Alt er dog langt fra op til den enkelte. Der ligger en klar samfundsmæssig forventning om, at alle unge skal have en uddannelse (Regeringen 2011/2006; AE & DI 2012). Langt de fleste unge har taget det stærke uddannelsesfokus til sig og ser uddannelse som en uomgængelig del af deres fremtidsperspektiver og ønsket om at sikre sig en attraktiv position på arbejdsmarkedet (Andersen & Skov 2012; Runfors 2008; Balvig 2006; Pless & Katznelson 2005; Frønes & Brusdal 2000). Samtidig er samfundsudviklingen i dag præget af stor forandringshast, hvilket betyder, at livsløb i tiltagende grad præges af uforudsigelighed, omskiftelighed og usikkerhed (jf. Savickas 2012). Det kan gøre det svært at finde klare pejlemærker at navigere efter på vejen mod voksenlivet, ligesom det forstærker risikoen for at fare 'vild' undervejs. Tilsammen skaber disse samfundsmæssige vilkår rammerne om et ungdomsliv, der i høj grad er præget af 'valgtrængsel' og mange overvejelser, tvivl og usikkerhed omkring de mange mulige veje og omveje, der fører videre mod voksenlivet (Illeris et al. 2002). Ungdomslivet udgør således en vigtig overgangsfase, der for mange unge er præget af både usikkerhed og tvivl i relation til de mange valgmuligheder, men også forventning om og nysgerrighed på de nye livsarenaer og muligheder, der tegner sig fremover. Ikke alle unge er dog lige godt klædt på til at håndtere og navigere i disse mere uklare og uoverskuelige overgangsprocesser, og forskningen viser, at unge, som er i risiko for at begå kriminalitet, ofte kæmper med at finde vej mod voksenlivet. De trives dårligt i skolen, er på kant med lærere og andre voksenautoriteter, ligesom mange har svært ved at leve op til skolesystemets faglige krav og forventninger (Petersen 2015; Thylstrup et al. 2016, Gilliam 2009, Mørch 2012, Sepstrup 2015a). Samlet set betyder dette, at mange af disse unge kan have svært ved at øjne muligheder videre i uddannelsessystemet. For hvad stiller man op, når uddannelse synes at være umulig at komme udenom, hvis man skal klare sig på arbejdsmarkedet i dag, men hvor tanken om mere skole – som man kender det fra grundskolen – samtidig ikke synes at være en mulighed? Det er dilemmaer, mange af disse unge bokser med.

Uddannelse er dog ikke den eneste udfordring, der præger deres liv. Mange af de unge i de boligområder, som udgør det lokale omdrejningspunkt for LFU, kommer fra familier med forældre, som er ramt af arbejdsløshed og/eller er præget af fattigdom. Mange lever i fami-

lier med eneforælder, ligesom en del familier generelt kan betegnes som ressourcetsvage, hvorfor de unge ikke i samme udstrækning som andre unge kan hente hjælp og støtte hos deres forældre i relation til skolearbejde, fritidsliv og støtte i overgangen mod ungdoms- og voksenlivet (Sepstrup 2015a). Samlet set er de unges familiebaggrunde præget af en række risikofaktorer, der øger risikoen for at blive involveret i kriminalitet (Christoffersen et al. 2011; Pedersen & Lindstad 2011).

En stor andel af de unge i lokalområderne har en etnisk minoritetsbaggrund. Således er mange af de unge efterkommere af indvandrere og flygtninge fra primært Balkan og Mellemøsten. Det er naturligvis ikke problematisk i sig selv. Mange etniske minoritetsunge klarer sig glimrende i skolen og på arbejdsmarkedet, og generelt peger undersøgelser på, at andelen af unge mønsterbrydere¹ er højere blandt etniske minoritetsunge (særligt blandt de unge kvinder) end blandt etnisk danske unge (Vilhelmsen 2014).

Omvendt peger andre undersøgelser på, at unge mænd med anden etnisk baggrund end dansk har en øget risiko for at indgå i kriminelle grupper (Pedersen & Lindstad 2011). Etniske minoritetsunge kan således ikke grupperes under ét. Der er tale om en mangfoldig gruppe præget af forskellige livsvilkår og handlemuligheder. Forskelle, der har tæt sammenhæng med de unges sociale og økonomiske baggrund, ligesom køn udgør en væsentlig forskelsmarvkør i relation til de unges uddannelseschancer og deres risiko for at blive involveret i kriminalitet. Overordnet synes minoritetsbaggrunden i sammenhæng med det at være ung mand, at vokse op i et udsat boligområde og at være præget af familieproblematikker – som skitseret ovenfor – at have en central betydning for hvordan og i hvilken udstrækning, de unge oplever at være en del af det danske samfund (Greve et al. 2012). Soei (2011) beskriver, hvordan mange unge mænd med etnisk minoritetsbaggrund i udsatte boligområder oplever en generel mangel på anerkendelse, både i deres nære hverdagsliv men også en mere almen følelse af *udenforskab*, diskrimination og manglende muligheder i relation til både uddannelse og arbejde. De udfordringer, som disse unge oplever, hænger sammen med deres etniske minoritetsbaggrund og de stereotype portrætteringer af 'problematisk indvandrerungdom', der dominerer mediebildet. Et perspektiv, der går igen i megen anden forskning på området (Kalkan 2014; Gilliam 2009; Wellendorff & Cakmak 2007). Oplevelsen af udenforskab og manglende muligheder i relation til samfundsmæssigt anerkendte fællesskaber som uddannelse og arbejde kan for nogle unge resultere i, at de orienterer sig mod andre (gade) fællesskaber, hvor de oplever, at de har lettere adgang til status, tilhørsforhold og respekt,

---

¹ Unge med ufaglærte forældre, der er i gang med – eller har afsluttet – en videregående uddannelse.

og ofte får de igennem disse fællesskaber adgang til kriminelle aktiviteter (Bottrell 2007; Pedersen & Lindstad 2011; Petersen 2015). Man kan således tale om, at der via gedefællesskaberne sker en slags socialisering mod en kriminel kultur og praksis (Kalkan 2014; Wellendorff & Cakmak 2007, Thylstrup et al. 2016). I forlængelse heraf peger flere forskere på risikoen for, at disse unge qua manglende uddannelse, negative forventninger, stemping og stigmatisering knyttet til både deres etniske oprindelse og området, de bor i, udvikler en modkultur til det samfundssystem, de oplever at være udelukket fra og decideret vender sig mod samfundet og udvikler sig til modborgere snarere end medborgere (Soei 2011; Hviid 2009; MacDonald 2006; Sernhede 1999). For mange af de 'vrede unge mænd' rettes frustrationen og vreden ikke mindst mod politiet, som opfattes som 'fjenden' (Soei 2011; Kalkan 2014; Petterson 2014; Hviid 2009).

Unge og udsatte boligområder

Som vi har skitseret, er det velkendt, at man kan tale om en række forskellige risikofaktorer, der øger risikoen for, at unge bliver involveret i kriminalitet. Det er dog væsentligt at understrege, at der her ikke er tale om entydige sammenhænge, hvor fx skolevanskeligheder fører til kriminalitet, men derimod om statistiske sammenhænge. Bestemte typer af livsforløb kan således ikke forudsiges via identifikation af risikofaktorer men afhænger netop af, hvordan en lang række livsforhold og rammesætninger spiller undervejs i livsforløbet. Samtidig peger flere (ungdoms) forskere på, at der er en tendens til primært at fokusere på de individuelle risikofaktorer omkring kriminalitet, mens andre bredere påvirkninger og mere strukturelle vilkår nedtones (MacDonald 2006; France, Bottrell & Armstrong 2012). Flere studier peger dog på, at de lokalområder de unge vokser op i, og de muligheder der tegner sig her, har betydning for deres mulige involvering i kriminalitet (Christoffersen et al. 2011), og LFU tager netop udgangspunkt i en række (udsatte) lokalområder på Vestegnen, hvor ungdomskriminaliteten traditionelt set er høj. Det er således væsentligt at se nærmere på, hvordan ungdomsliv, kriminalitet og lokalitet spiller sammen. I det følgende sætter vi derfor fokus på unge, lokalitet, kultur og kriminalitet.

Ungdomsliv, kriminalitet og lokalitet

Vi er her inspireret af den forståelse af ungdomsliv og kriminalitet, som Bottrell & France (2015) har udviklet i deres studier af ungdomsliv og kriminalitet i en række stærkt belastede boligområder i England. De påpeger, hvordan unges liv og praksisser i høj grad er påvirket af og udfolder sig i de lokalområder, hvor de bor. Dette synes ikke mindst at gøre sig

gældende for gruppen af unge i LFU, hvor lokalområdet ifølge de professionelle udgør 'hele deres verden'. De bevæger sig sjældent uden for deres umiddelbare lokal- og boligområde, og generelt er indtrykket, at de opfatter den verden, der ligger udenfor som fremmed og skræmmende (Sepstrup 2015a: 60-61, se også Bengtsson 2012). Lokalområdet er således i høj grad omdrejningspunktet for deres liv. Mere overordnet betyder dette, at ungdomsliv i høj grad må forstås som situeret og kontekstuel. I forlængelse heraf må de overordnede samfundsmæssige udviklingstendenser, vi skitserede indledningsvist, forstås i forhold til de særlige rammesætninger og vilkår, der gør sig gældende lokalt. For at opnå forståelse for hvordan ungdomsliv leves, og ungdomskriminalitet opstår og kan forhindres, er det således – i dette perspektiv – væsentligt at se nærmere på de rammer, som lokalområdet og de lokale kulturer og praksisser, som udvikles her, udgør:

'How the 'practical logic' in terms of the field of 'local places' and 'spaces' is influential in shaping young people's encounters with crime in their neighborhoods.'

(Bottrell & France 2015: 99)

De undersøgte lokalområder i Bottrell & France's studie var præget af megen kriminalitet, og forskerne beskriver, hvordan kriminalitet som følge heraf blev opfattet som en form for normaltilstand af de unge; som en integreret del af det at vokse op sådanne steder: 'Sådan er det – ting sker' (Bottrell & France 2015: 102, se også Wikström & Treiber 2016). Kriminalitet var noget, de unge måtte forholde sig til og mødte i deres hverdagsliv i lokalområdet – enten som vidner, ofre eller gerningsmænd. I forlængelse heraf understreges det, at det er væsentligt at fokusere på de unges 'crime management' (håndtering af kriminalitet) fremfor udelukkende at fokusere på ungdomskriminalitet og ungdomskriminelle. Forskerne understreger vigtigheden af at undersøge og forstå de unges kulturelle praksisser som måder at håndtere og navigere i disse lokale kulturer – også i forhold til kriminalitet. De unge hang ofte ud i grupper i lokalområderne. Både fordi det var sjovt og spændende, og fordi de her kunne være i fred for voksne og dermed skabe deres eget 'unge-rum'. Men samtidig lå der også en form for beskyttelse i at hænge ud med vennerne – på den måde var man mindre i risiko for selv at blive overfaldet eller komme i slåskamp. Bottrell & France's analyser peger således på, hvordan de unges praksisser – måder at agere på – både må forstås som en del af en bredere ungdomskultur – en søgen efter steder, hvor de kan være unge i fred for voksen-samfundets kontrol. Men også hvordan denne 'hængen ud' er tæt koblet til de muligheder,

der er til rådighed lokalt, og om der er adgang til andre tilhørssteder – klubber m.m. Desuden er det interessant, at grupper af unge (drengene), der ofte opleves som truende og farlige af andre beboere i lokalområderne, selv benytter grupperne som en form for tryghed og beskyttelse mod de risici, de selv oplever, knytter sig til at bo i lokalområderne.

Flere af perspektiverne fra forskningsprojektet går igen i anden forskning på området (se fx Thylstrup et al 2016, Petersen 2015; Hviid 2009; Wellendorff & Cakmak 2007) og kan, som det fremgår, genfindes blandt de unge i LFU. Ikke mindst er manglen på tilholdssteder noget, der fremhæves, fx her hvor en af de interviewede unge fortæller:

Det er ikke altid, at der er noget at lave her, hvor vi bor – der kunne godt være flere aktiviteter. Kommunen sir' ok I får en klub – men der kommer ikke noget. Vi har mistet troen.

(Ung fra Vestegnen)

Der er altså tale om en gruppe unge, som på den ene side er tæt knyttet til (eller begrænset af) deres lokale boligområde, samtidig med at de ikke oplever at have oplagte steder at gå hen – steder, hvor de kan 'hænge ud', med deres venner. Det gælder generelt for unge i denne aldersgruppe, at de oplever at være i en form for limbo-tilstand, hvor de er 'for gamle' til de voksenorganiserede fritidsaktiviteter, mens de samtidig er for unge til for alvor at bevæge sig ud i by- og ungdomslivet på egen hånd (Kulturministeriet 2012; Lieberg 1995; Sørensen et al. 2014; Malmgren et al. 2012). En del af disse unge begynder at hænge ud med deres venner forskellige steder i deres lokalområder: ved centret, på boldbanerne osv. Der er altså tale om ungdomsliv, der leves på gaden og i det offentlige rum – i en form for gadefællesskaber (Wellendorff & Cakman 2007, Petersen 2015, Thylstrup et al 2016). Som vi skitserede tidligere, udvikler disse gadefællesskaber sig for nogle unge sig til 'problematisk ungdomsgrupper' (Hansen & Bislev 2013). Det er dog væsentligt at understrege, at unges vennegrupper er omskiftelige og dynamiske. Vennegrupper ændrer sig løbende i takt med, at de unge bevæger sig, får nye kontakter, hvorigennem nye relationer dannes. Det foranderlige aspekt ved ungdomslivet betyder således, at det kan være svært at afgrænse enkelte grupper af unge med problemskabende adfærd (Hansen & Bislev 2013:13, Rambøll 2002), ligesom man – for langt hovedparten af de unge – ikke kan tale om, at de unge pludseligt 'kommer ud i kriminalitet'; at der er tale om klare brud i deres livsbaner. Der er snarere tale om glidende

overgange, hvor de unge i starten hænger ud med vennerne i lokalmiljøet, fordi de her føler et tilhør og møder en anerkendelse, som mange har manglet i skolen og andre institutionelle sammenhænge. Nogle begynder at lave småkriminalitet for spændingens skyld og for at undgå kedsomhed; aktiviteter som så senere kan udvikle sig til mere omfattende og organiseret kriminalitet. Hvor venskabsrelationerne udgør omdrejningspunktet i fællesskaberne i starten, udvikler det sig (for nogle) til, at kriminaliteten i stigende grad bliver det, som er i fokus (Thylstrup et al. 2016).

Gadefællesskaberne/de problematiske ungdomsgrupper kan – som nævnt indledningsvist – fremme og fastholde de unges involvering i kriminalitet, men i det kriminalitetsforebyggende arbejde med unge er det samtidig væsentligt også at være opmærksom på, hvad det er, der i udgangspunktet tiltrækker de unge til gadefællesskaberne. Her peger forskning samstemmigt på, at oplevelsen af accept, betydningsfuldhed og tilhørsforhold står helt centralt. En forståelse for de unges udfordringer kombineret med et fokus på vigtigheden af ovenstående perspektiver kan således danne konstruktiv afsæt for kriminalitetsforebyggende tiltag og indsatser.

Kapitel 3. FIGHT – den ungdomskriminalitetsforebyggende betjent

Kriminalitetsforebyggelse har en central plads i politiets formålserklæring, og alt politiarbejde kan i udgangspunktet have en forebyggende dimension. Forebyggelse har altid været en del af politiarbejdet, men ligesom samfundet ændrer sig, ændrer krav og opgaver i det forebyggende arbejde sig også. Ligeledes skal det ungdomskriminalitetsforebyggende arbejde også forholdes til en ungdom og et ungdomsliv i forandring. Tilvæksten af bandemedlemmer er sket sideløbende med et generelt fald i ungdomskriminaliteten (Justitsministeriet 2016) og afspejler på den måde generelle tendenser, der peger i retning af en voksende samfundsmæssig polarisering, der ikke mindst viser sig tydeligt blandt unge (Katznelson et al. 2015). Disse problematikker kalder på nye løsninger og peger på behovet for at definere og udvikle nye roller for politiets ungdomsforebyggende arbejde. LFU's arbejde blev således igangsat som et svar på en generel efterspørgsel på nye metoder til, hvordan man i politiarbejdet konkret kan bidrage til at forebygge tilgangen af unge til bandemiljøer og kriminalitet og mere generelt tackle den bevægelse mod modborgerskab (Soei 2011), som tendentielt er i udvikling blandt grupper af unge i udsatte boligområder.

Med udgangspunkt i erfaringer fra LFU-projektet, indkredser og udfolder vi i dette kapitel de forskellige roller i den forebyggende politiprofessionelitet. Dermed er det kapitlets formål dels at styrke det faglige udgangspunkt for betjentenes proaktive arbejde med de unge, og dels at åbne mulighed for at flere betjente får øget opmærksomhed på de muligheder for kriminalitetsforebyggelse, som ligger i deres konkrete møder med de unge, og hvad der er vigtigt at være opmærksom på i disse sammenhænge. På baggrund af de mange konkrete erfaringer og fortællinger fra aktørerne i LFU, har vi defineret en model (FIGHT-modellen), som beskriver en række faglige roller betjentene kan indtage, når de arbejder med de unge, og som vi udfolder senere i kapitlet.

Forebyggelse af ungdomskriminalitet og politiets rolle

Forebyggelse udgør en central del af det politimæssige arbejde, og af den Nationale Strategi for Forebyggelse fremgår det, at ønsket er at sikre, at ”...forebyggelse af kriminalitet får en større rolle i dansk politi, og at der udstikkes en fælles retning for dansk politis forebyggende arbejde, og at vi anvender politiets ressourcer på forebyggelsesmetoder og -indsatser, som virker.” (Rigspolitiet 2014: 2)

LFU udgør en sådan kriminalitetsforebyggende indsats, der retter sig særligt mod forebyggelse af ungdomskriminalitet. De seneste år har der været igangsat en del indsatser i Danmark for at forhindre unges tilgang til kriminelle gruppefællesskaber. En opsamling på hidtidige erfaringer anbefaler, at der arbejdes bredsigtet og involveres en lang række aktører i arbejdet (Greve et al. 2012). Flere – både danske (Hansen & Bislev 2013) og internationale (Simon et al. 2013) – rapporter identificerer politiet som central aktør, bl.a. fordi lokale politifolk har jævnlig kontakt med de unge og dermed mulighed for tidligt at opdage mulige tegn på, at unge er på vej ind i kriminalitet. Politiets rolle defineres i disse sammenhænge som videreformidler af denne viden til andre myndigheder og aktører, som så overtager det konkrete arbejde med at få de unge sporet ind på andre veje. Her defineres politiet ikke som en egentlig aktør i det direkte forebyggende og relationelle arbejde med de unge. Andre undersøgelser sætter dog fokus på politimæssige indsatser, hvor politifolk i deres daglige virke har tæt kontakt med de unge. CeFU har eksempelvis beskæftiget sig med mødet mellem etniske minoritetsunge på kanten af kriminalitet og politiet (Ansel-Henry & Jespersen 2003; Wellendorf & Cakmak 2007). Undersøgelsen peger på, hvordan mødet ofte opleves forskelligt af de forskellige parter, hvilket kan resultere i konflikt, og i undersøgelsen peger på en række opmærksomhedspunkter, der kan bidrage til at nedtrappe konflikter og skabe større forståelse mellem parterne. Politiet har ligeledes erfaringer med forebyggelse fra eksempelvis SSP-samarbejder i kommunerne og fra en lang række af andre lokale forebyggelsesindsatser (Det Kriminalpræventive Råd 2008).

Med LFU-projektet er man dog gået et stort skridt videre med at definere og udvikle en mere proaktiv politirole for politiet i det kriminalitetsforebyggende arbejde med unge. I projektet har politiet arbejdet med de unge gennem forskellige fælles aktiviteter, som ikke har haft snævert fokus på lovhåndhævelse, og de unge har ofte vist stor interesse i at deltage i aktiviteterne, netop fordi politiet var med. Flere af de unge har ligeledes ændret holdning til politiet og politiarbejde i løbet af projektet.

FIGHT-modellen

LFU udgør således et væsentligt nybrud i relation til udvikling og definition af en mere pro-aktiv politirolle i det lokale forebyggende arbejde. Evalueringen, som denne rapport bygger videre på, konkluderer – som nævnt ovenfor – at betjentene på mange områder er kommet meget tæt på de unge. Både gennem opsøgende arbejde og involveringen i lokale aktiviteter som fodbold m.m. Men også gennem at indtage mentor-lignende funktioner i relation til de unge, og arbejdet har haft en positiv indflydelse på relationen mellem de unge og politiet (Sepstrup 2015a). Erfaringer fra LFU-projektet har derfor givet anledning til at udvikle vigtige og rige erfaringer med, hvordan politiet konkret kan arbejde forebyggende med unge i udsatte boligområder.

På baggrund af erfaringerne fra LFU og støttet af litteratur på området vil vi i det følgende udfolde en model for det politiprofessionelle arbejde i forhold til forebyggelse af ungdomskriminalitet i udsatte boligområder – og mere generelt. Modellen tager således udgangspunkt i det konkrete 'møde' mellem de unge og betjentene. Møderne i LFU havde på mange måder en anden karakter end de fleste andre møder mellem politi og unge i denne målgruppe, idet LFU udelukkende havde et forebyggende sigte og dermed ikke havde fokus på reaktive indsatser. Udgangspunktet for modellen er således, at der i alle politiaktiviteter ligger en mulighed for at arbejde proaktivt og forebyggende. Men det forebyggende arbejde muliggøres, dels ved at betjentene har en særlig opmærksomhed på de præventive målsætninger i politiarbejdet, og dels ved at betjentene kan trække på en række forskellige professionelle roller i det kriminalitetsforebyggende arbejde med de unge.

Modellen er fremanalyseret – og de fem politiroller udkrystalliseret – med afsæt i det empiriske materiale, der ligger til grund for den interne evaluering af LFU, egne interviews med henholdsvis LFU-betjente og unge samt inddragelse af interview-materiale indhentet fra to andre lokalt forankrede politiindsatser. De fem skitserede roller afspejler betjentenes erfaringer og refleksioner omkring den politi-professionalisme, som kommer i spil i mødet med de unge, ligesom de unges erfaringer og perspektiver, omkring hvad de oplever som vigtigt i mødet med betjente og andre professionelle i LFU-projektet, inddrages.

Modellen udgøres af de fem roller: Den fascinerende, den informative, den grænsesættende, den hensynsfulde og den tålmodige betjent. De fem roller er knyttet tæt sammen og kompletterer hinanden. Det kriminalitetsforebyggende arbejde styrkes ved, at betjentene kan

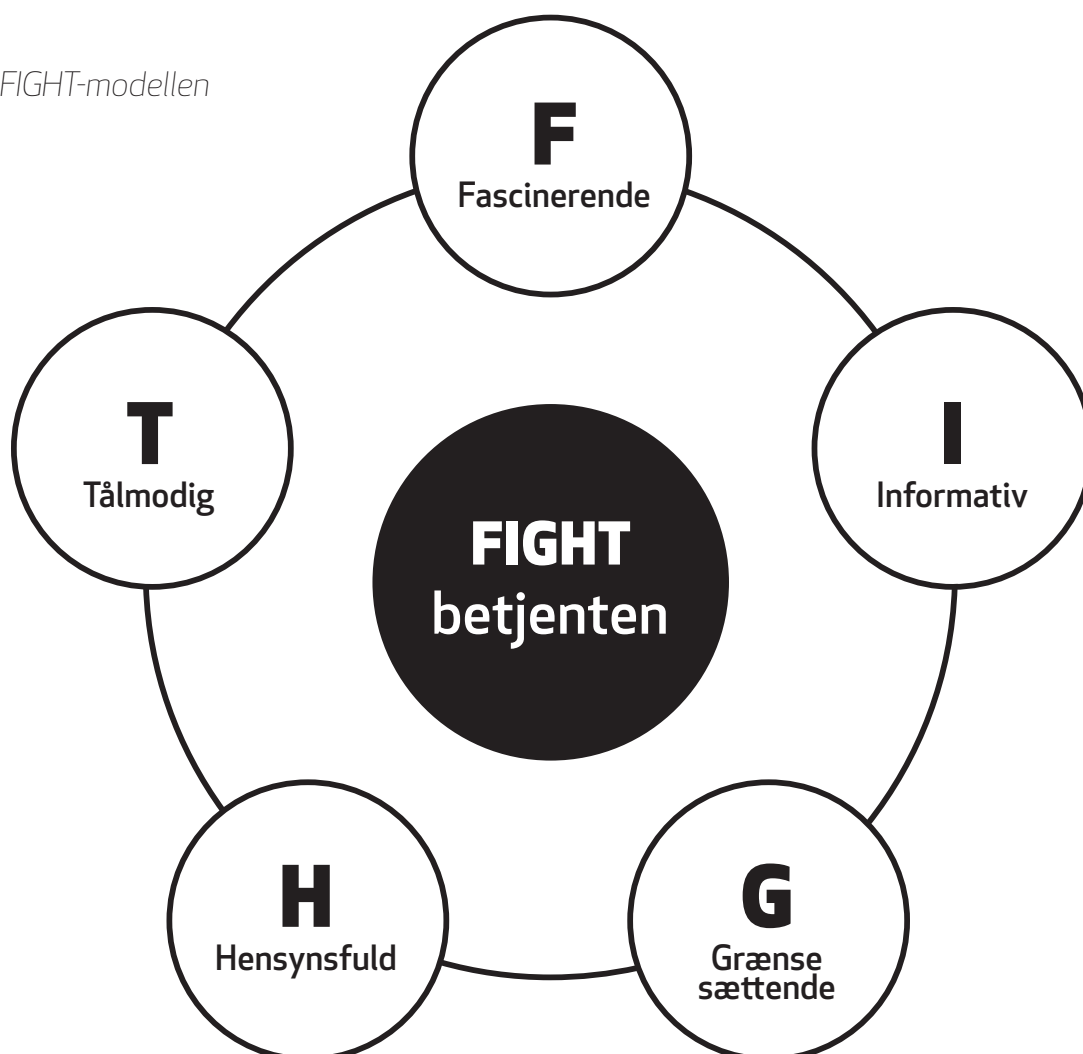
trække på og kombinere flere af rollerne i mødet med de unge. Man kan på den måde måske forestille sig betjenten som en jonglør, som skal holde alle fem bolde i luften på én gang.

Rollerne og modellen er ikke tænkt som 'typologiseringsredskaber', hvor de forskellige roller udgør selvstændige let afgrænselige 'typer', man som betjent kan identificere sig med. Det er i stedet tænkt som et refleksions- og samtaleværktøj, der kan danne afsæt for diskussioner og overvejelser omkring en række mulige rolle-positioner, man som betjent kan trække på – og kombinere – i mødet med unge i det kriminalitetsforebyggende arbejde bredt set.

I det følgende vil vi gennemgå og udfolde de fem roller. Vi giver eksempler på, hvordan rollerne konkret kom i spil i LFU-projektet, og inddrager anden relevant forskning på området til at understøtte de muligheder og udfordringer, der tegner sig i forlængelse af disses anvendelse i det kriminalitetsforebyggende arbejde.

FIGHT-modellen

Figur 2 FIGHT-modellen

Den fascinerende betjent

Den fascinerende betjent fremtræder tydelig i sin politiprofession. Betjenten er bevidst om, at politiprofessionen skaber fascination hos de unge. Denne fascination kan bruges som indgang til at få kontakt til de unge og åbne for dialog og positive interaktioner.

Politirollen skaber kontakt

Det tætte samarbejde mellem pædagoger og betjente i LFU har gjort betjentene mere opmærksomme på de særlige potentialer, der ligger i politiprofessionen i mødet med de unge, og hvordan den kan bringes i spil i forhold til de unge. Ikke mindst i relation til at skabe kontakt med de unge blev det tydeligt for betjentene, at det var en stor fordel for dem, at de var politi: *"Skiltet, det er det som gør hele forskellen"*.

"De unge har været meget interesserede i politifolkene. De har alle været omringet af pædagoger tidligere. Og her fik de noget, de aldrig har fået før. En politimand, der gerne ville være sammen med dem. Det har været anderledes. Det er jeg sikker på."

(Pædagog i LFU)

Som pædagogen her fremhæver, var erfaringen, at de unge i LFU oplever betjentene som fascinerende, og 'skiltet' synes i vid udstrækning at skabe adgang til at komme i kontakt med mange af de unge. De unge tiltrækkes af de skudsikre veste, det farlige arbejde og de stærke kroppe, men også kammeratskabet i korpset. På baggrund af et studie af unge i gedefællesskaber på Nørrebro, beskriver Kalkan (2014), hvordan de unges fascination af uroskabende ungdomsgrupper også er drevet af en søgen efter situationer, som opleves som lidt farlige og udfordrende, og hvor de unge kan prøve sig selv af. De unges samspil med LFU-betjentene skaber den samme form for spænding. De vil gerne have kontakt til betjentene, som står for noget andet end pædagoger og andre socialarbejdere, som er de professioner, de ellers ofte møder i hverdagen. Ved det ugentlige fodboldmøde var de unge i starten mest interesserede i, at der var betjente til stede:

”I starten handlede det hele om, ’hvor mange har du skudt’, ’har du en pistol’, ’hvor stærkt må du køre’ Og nogle gange skulle vi stå til ansvar for hele det danske politi. Men hen ad vejen blev der også plads til andre snakke.”

(Betjent i LFU)

På den måde var det meget nyhedsværdien og den umiddelbare fascination og spænding, som de unge forbandt med politirollen, der tiltrak de unge i starten og dannede basis for kontakt. Hen ad vejen kom dette perspektiv til at fylde mindre, og andre elementer tog over.

Fascinerende rollemodeller

Som nævnt i kapitel 2 er de unge på et livsstadie, hvor de arbejder på at finde frem til, hvad de gerne vil fremadrettet i relation til uddannelse og arbejde. En del af de unge i projektets målgruppe kæmper med skolen og oplever ikke at have så mange muligheder, ligesom flere måske mangler konkrete rollemodeller – både ift. et fremadrettet livsperspektiv, men ikke mindst i relation til hvordan de håndterer skole- og hverdagslivet nu og her. Her viser den interne evaluering, at betjentene kom til at spille en central rolle. De unges interesse for betjentene gjorde, at betjentene ofte kom til at fungere som rollemodeller for de unge. Dette var særligt udpræget hos de unge, som deltog i Politikadet-forløbene, hvor de unge ikke blot var meget fascinerede af politiets arbejdsliv, men hvor flere også blev inspirerede til selv at søge mod en karriere som betjent (Sepstrup 2015a). I evalueringen fortæller flere af de unge, at mødet med betjentene har givet dem et langt mere positivt indtryk af politiprofessionen og en forståelse for politiets arbejde. Desuden fremhæver flere, at de overvejer en fremtid indenfor politiet, fordi de har oplevet, at det er et rigtigt spændende arbejdsliv. En af de unge deltagere i Politikadet fortæller:1

”Jeg troede, at politiet var sådan meget stramme, sådan sure. Men de var alle sammen meget glade også inde på politiskolen. Og nu ved jeg, det også handler om at høre på, hvad folk siger og sådan. Så altså, nu har jeg fundet ud af at jeg gerne vil være betjent.”

(Ung deltager i Politikadet)

To af betjentene i LFU har en etnisk minoritetsbaggrund, og de fremhæver begge, hvordan de oplever det som en fordel i interaktionen med de unge, som ofte også er af en anden etnisk baggrund end dansk. Særligt har de oplevet, at de kan fremstå som et forbillede for de unge og vise dem, at selv om man ikke er etnisk dansk og har måttet kæmpe med en række udfordringer undervejs i livet, så kan man overkomme disse og endda med at få et godt job – og et godt liv:

”Det er fordel for mig, når dem, vi arbejder med, har en anden etnisk baggrund, så kan jeg kan fortælle dem, at jeg også har stødt på problemer og udfordringer igennem mit liv, og det har også været svært for mig.”

(Betjent i LFU)

Den umiddelbare fascination af politiprofessionen, som kendetegner mange af de unge (drengene) i målgruppen, kan skabe et positivt afsæt for kontakten til og mødet med de unge i lokalområdet. Her møder de betjente, som bryder med deres forventninger om politifolk som 'stramme' og 'sure'. Mødet kan således bidrage til en punktering af de fordomme om politiet og betjente, der – som påpeget i kapitel 2 – flourerer blandt mange af de unge. Samme perspektiver tegner sig i anden forskning på området, fx peger Pettersson (2013) i en svensk sammenhæng på, hvordan unge mænd med anden etnisk baggrund i belastede boligområder kan opleve mødet med politiet som både en bekræftelse og en afkræftelse af deres mandighed og svenske tilhørsforhold. Netop fordi de unge har en stærk fascination af betjentenes mandighed og deres magtfulde udstråling, opleves mødet med politiet meget stærkt. Hvis betjentene møder de unge med en anerkendende og humoristisk attitude, føler de unge sig bekræftet både i deres egen mandighed og deres ret til at være i området. Men mødet kan også gå den anden vej og blive en stemping af de unge som mindre maskuline og ikke-svenske. Petterssons forskning understreger således vigtigheden af, at den umiddelbare 'mandighed' og spænding, de unge fascineres af ved politirollen, kombineres med en åben, humoristisk og anerkendende tilgang i mødet med de unge (og dermed trække på elementer fra flere af de politiroller, vi introducerer nedenfor). Det er vigtigt, hvis mødet skal modvirke den oplevelse af udenforskab, som præger mange af de unge i målgruppen, og dermed på længere sigt bidrage til en øget medborgskabsfølelse (jf. kapitel 2).

Fascination og Ambivalenser

Ambivalensen i denne rolle kommer særligt i spil i forhold til de unge, som er kriminali-

tetstruede eller involveret i kriminalitet. Disse unge har en stor modstand mod politiet og betragter dem som fjender. For disse unge er det ikke en fordel at blive knyttet for tæt til rollen som 'betjent', fordi det risikerer at skabe mere modstand.

Den informative betjent

Betjentene informerer om politiets arbejde – fra juridiske forhold til straffeattester. De bliver adgangen til det juridiske system, som de unge ofte ikke kender, endsige forstår. Men mange af dem møder det i deres hverdag, og det kan have store konsekvenser for dem. Derfor har de unge en stor interesse i at få viden om juridiske forhold. Den informative betjent er således i besiddelse af viden, som opleves som vigtig og relevant for den unge, men kan også bruges til at skabe en større forståelse hos de unge for politiets arbejde. Ligeledes har betjentene stor viden om de unge og eventuel risiko – eller kriminel adfærd. En viden som er central og vigtig for centrale aktører omkring den unge.

Indblik i en skjult juridisk verden

Evalueringen af LFU-projektet peger på, at de unge udviser stor interesse i at få indblik i, hvordan hele den juridiske del af politiarbejdet fungerer. De kommer ofte i kontakt med det juridiske system, enten ved at de selv eller bekendte får bøder, breve fra politiet, eller ved at de eller folk de kender anholdes. Men samtidig står mange af de unge uforstående overfor regler og rammesæt i det juridiske system og har ingen adgang til viden om det. De unge, som var i kontakt med LFU, var således meget interesserede i at få hjælp og information om netop juridiske forhold og ikke mindst myndigheds-kommunikation hos betjentene, som det fx fremgår af betjentes udsagn herunder:

”Vi brugte en del tid på at hjælpe med at tyde breve fra politiet. De kom og sagde: Prøv at høre, jeg har fået det brev her. Jeg kan simpelthen ikke tyde alle de der lousprog.”

(Betjent i LFU)

”Ja og straffeattesten – er den ren? – det var der mange af de unge som gerne ville vide, og de vidste ikke, hvordan de kunne finde ud af det.”

(Betjent i LFU)

Som vi beskrev tidligere (kapitel 2), så fylder kriminalitet ofte meget, når man bor i udsatte boligområder. Kriminalitet er en del af de unges hverdag, og de deler erfaringer og hører om politiet fra andre unge. Men de kender stadig ikke særligt meget til de juridiske systemer og til deres rettigheder. Det er på mange måder en lukket verden for dem. Men det kan betjentene – som citatet eksemplificerer – hjælpe med at åbne op for. Dette gjaldt ikke mindst for de unge i Politikadet-projektet, som gennem aktiviteten fremhævede, at de fik en langt bedre forståelse af politiarbejdet, og hvorfor politiet gør, som de gør, når de er ude i lokalområdet. Som en betjent påpeger:

”Jeg synes faktisk, at vi er med til at gøre dem til medborgere. Fordi lige pludselig kommer de jo ind her og får at vide at, ja, når politiet er ude hos jer, så har de en rolle. Men det er jo den samme politibetjent, som når din mor bliver overfaldet. Så hjælper han din mor... Altså når de kunne se, at det her er faktisk et arbejde, og det er ikke kun et arbejde, der er sat i værk for at genere mig og mine kammerater.”

(Betjent i LFU)

Gennem det informative arbejde i Politikadet (og i andre sammenhænge) er erfaringen, at der skabes en indsigt omkring og en forståelse for politiets arbejde hos de unge. Det nedtoner den kritiske indstilling, en del af de unge i udgangspunktet har til politiet, og bidrager til at fremme de unges oplevelse af medborgerskab – at politiet ikke er her for at generere ’mig og mine kammerater.’

Fra viden til handling – Hurtig indsats

Samtidig kunne de professionelle i LFU også bruge deres adgang til kriminalitets- og døgn-rapporter til meget hurtigt at handle, hvis unge, de kendte til, blev anholdt. Betjentene fortæller således om en episode, hvor de blev opmærksomme på, at en dreng, som var tilknyttet LFU, og som de kendte godt, var blevet anholdt. De besøgte ham med det samme på den lokale politistation. Her fik de en snak med drengen, hvor de beroligede ham og forklarede ham, hvad han var tilbageholdt for, og hvordan den videre procedure ville blive. Der var tale om en sårbar dreng, som (naturligt nok) var meget berørt af situationen, og betjentens snak med drengen bidrog dels til at gøre drengen mere tryk, samtidig med at drengen i højere grad fik en forståelse for, hvorfor han var blevet tilbageholdt og taget med på stationen. På denne måde bidrog den informative dialog både til en afdramatisering af situationen, ligesom det havde et forebyg-

gende perspektiv, i og med den unge dreng fik forståelse for konsekvensen af hans handlinger, af hvordan loven virker, og hvordan han kunne undgå at komme i en lignende situation.

At inddrage forældrene

Som vi skitserede i kapitel 2, oplever mange af forældrene til de unge i målgruppen udfordringer i relation til forælderrollen. Flere har meget lidt viden om, hvad de unge foretager sig, og giver udtryk for et ønske om at blive informeret, når og hvis de unge bliver set uheldige steder eller på andre måder udviser risikoadfærd, fordi det giver dem mulighed for at handle på uheldige handlemønstre, før det udvikler sig til egentlig kriminalitet osv. Flere af betjentene beretter således om positive erfaringer med at informere og i det hele taget involvere forældrene mere som vigtige aktører i relation til det kriminalitetsforebyggende arbejde med de unge.

Samlet set peger erfaringerne på, at rollen som den informative betjent udgør en væsentlig del af politiprofessionaltiteten i mødet med de unge. Herigennem opnår de unge viden om det juridiske system, rettigheder og muligheder, men også om de konsekvenser der kan være af (kriminelle) handlinger. Samtidig er det tydeligt, at de unge også opnår større viden om politiets arbejde og herigennem får større forståelse herfor. Den informative betjent spiller også en vigtig rolle, som videreformidler af informationer til andre centrale aktører omkring den unge som fx forældrene, men også professionelle i det kommunale system. Denne rolle som videreformidler af information defineres i mange sammenhænge som en helt central rolle i politiets tværfaglige samarbejder. Fx nævner en central rapport om bandebekæmpelsen i New York (Simon et al. 2013), at politiet færdes tæt på de unge og ofte er de første professionelle, som ser tegn på, at de unge er på vej ind i kriminalitet, hvorfor en central rolle for politiet bliver defineret som netop videreformidler af (kritisk) viden om de unge. Politiet kan på denne måde bidrage til, at der hurtigt bliver iværksat indsatser, der kan mindske risikoen for, at de unge bevæger sig (længere) ud i kriminalitet.

Information og ambivalenser

Ambivalenserne her opstår blandt andet, når politiet bruger deres informationer om de unge til at true eller presse de unge. Den juridiske magt og politimæssige viden skal bruges med forsigtighed. Samtidig kan der opstå udfordringer og ambivalenser, når politiet deler information om den unge med forældre og andre professionelle, fordi det af de unge kan opleves som overskridende og som et brud på fortroligheden og tilliden mellem de unge og politifolkene.

Den grænsesættende betjent

Lovhåndhævelse i form af udskrivning af bøder m.m. er en central del af politiarbejdet. Men lovhåndhævelse kan også være forebyggende. Her spiller rollen som den grænsesættende betjent en vigtig rolle. Den grænsesættende betjent kan godt uddele bøder, men de uddeles på en respektfuld måde. Udover mere traditionel lovhåndhævelse har den grænsesættende betjent dog også en væsentlig funktion i et bredere perspektiv. Mange af de unge har meget lidt voksenkontakt, eller også er kontakten præget af, at forældrene føler sig magtesløse og derfor på nogen måder har opgivet at sætte rammer og grænser for de unges adfærd. Her bidrager den grænsesættende betjent ved at sætte grænser og tydeliggøre, hvad der er acceptabel opførsel: 'hertil og ikke længere.'

Bøder og det forebyggende arbejde

Selvom betjentene i LFU havde fokus på det forebyggende arbejde med de unge, opstod der alligevel situationer, hvor de unge gjorde noget ulovligt, og betjentene måtte udskrive bøder. Umiddelbart kan dette tænkes at føre til konfliktoptrapning, der kan underminere relationen til de unge. Men i LFU var betjentenes erfaring, at de unge respekterede og faktisk også forventede konsekvenser i form af bøder, hvis de havde begået (mindre) ulovligheder. Fordi de vidste jo godt, når de havde gjort noget, de ikke måtte. Som en af betjentene forklarer:

"Altså, du kan sagtens sigte dem. Det er måden, du gør det på. Hvis vi kommer ud og snakker med dem stille og roligt. Jamen, så ender det faktisk nogle gange med, at de selv hiver det op af lommerne. De kender jo godt reglerne."

(Betjent fra LFU)

Det handler altså i høj grad om 'måden du gør det på'. Når bøderne udskrives i forlængelse af en god og grundig dialog, hvor betjentene tager sig tid til at forklare baggrunden for bøden, kan konflikter ofte undgås. Perry (2015) beskriver, hvordan unge i et lokalområde godt kunne acceptere bødeudskrivelser fra den lokale betjent, fordi "han taler høfligt til os og forklarer", og så er det okay, at han "sætter dig på plads eller giver dig en bøde" (Perry 2015: 17). I et interview understreger Kevin Perry ligeledes betydningen af ligeværdig og respektfuld dialog med de unge for at modvirke fastholdelse af fjendebilleder og modstand. Så det er muligt at kombinere bødeudskrivelsen (straffen) og dialogen og dermed styrke det forebyggende element. Det danner grundlag for, at betjentene kan tale med den unge, fx om

hvad bøden betyder for deres straffeattest, den unges muligheder for at få et arbejde, eller hvad der sker i den unges liv for øjeblikket. Som en betjent påpeger:

”Vi er jo ikke færdige, når vi har givet en bøde. Altså, det er bare symptombehandling. (...) Vi vil gerne bringe den adfærd til ophør, som har forårsaget bøden.”

(Betjent i Vollsmose Lokalpoliti)

Om at sætte grænser

Grænser kan også sættes uden bøder, og i LFU's arbejde har politiets tydelige grænsesætning overfor de unge nogle gange vist sig at være en fordel i relation til de unge. Betjentene oplevede at mange af de unge efterspurgte klare rammer for, hvad der var acceptabelt, og det skabte respekt, når betjentene var meget tydelige:

”Der er nogle unge, som kan lide den bløde måde, altså forstået som den bløde pædagogiske måde. Og så er der nogle der godt kan lide håndfaste regler og rammer, og der træder jeg til.”

(Betjent i LFU)

Flere af betjentene oplevede, at de unge var åbne for, at betjenten kunne indtræde i en mere opdragende (forældre)rolle. Som nævnt tidligere var flere af drengenes forældre enten fraværende eller havde det svært ved at sætte tydelige grænser for deres børn. De unge var således ofte meget lydhyre for betjentenes venlige men faste anvisninger på, hvad der er god opførsel.

I LFU's arbejde var det et væsentligt redskab i kontakten til de unge, at betjentene havde adgang til politiets døgnrapporter og hurtigt vidste, hvis de unge havde lavet noget eller var set med kriminelle grupperinger. Som eksempel møder en LFU-betjent nogle unge ude i boligområdet.

Han har set, at en af de unge har været noteret tidligere på ugen for at opholde sig i nærheden af et hashsalgssted. Betjenten snakker lidt med de unge om, hvad de går og laver og nævner så

i en venskabelig tone: *"Jeg så, at du har hængt ud ved (det lokale sted hvor der sælges hash, red.) i tirsdags. Det synes jeg ikke er en god idé"*. Den unge springer rundt og råber: *"Hvad, holder du øje med mig?!"*. Kommentaren leveres dog med humor, og hans venner griner. Det fremgår tydeligt af eksemplet, at den unge også er glad for opmærksomheden. Han oplever, at betjenten interesserer sig for ham. I dette tilfælde bruger betjenten således både den hensynsfulde rolle (denne udfoldes nedenfor) ved at interessere sig for og involvere sig i den unges hverdag og den informative rolle ved at dele hans politividen, men i høj grad også den grænsesættende rolle ved at fortælle den unge, at det altså ikke er godt at færdes de steder.

Balancen mellem politiroller

Som i tilfældet ovenfor fremhæver flere af betjentene, at det er væsentligt at være bevidst om, hvordan man som betjent bruger den magt, der følger med muligheden for at sætte grænser, uddele bøder og andre straffe. En uhensigtsmæssig brug af magt/grænsesætning kan virke kontraproduktiv i relationen til den unge. Som en betjent fra Vollmose forklarer her:

"Du behøver ikke at markere, at du er den mest magtfulde. Selvfølgelig er du det. Du er en bevæbnet betjent, og han er bare en ung mand, som prøver at provokere dig. Tag den med ro, og vis din autoritet. Det virker bedst."

(Betjent i Vollmose Lokalpoliti)

Som det fremhæves i citatet, handler det i høj grad om at undgå at havne i unødige 'magtkampe' med de unge, selvom de provokerer. Ellers kan det virke konfliktoptrappende, og politiautoriteten, som det fremgår af citatet, handler om at bevare roen, holde hovedet koldt og kun tage konfrontationen, hvis det er nødvendigt. Betjenten fra Vollmose fortæller, at *"Du tager konfrontationen hvis det er det der skal til, men du søger den ikke."* I forlængelse heraf kan man sige, at i proaktivt politiarbejde er det væsentligt, at den grænsesættende rolle kombineres med andre politiroller. Her er det særligt vigtigt, at man også trækker på rollerne som hensynsfuld og tålmodig betjent (som vi introducerer nedenfor), fordi grænsesætningen i høj grad forudsætter en tillidsfuld relation og et blik for det store billede – ligesom en humoristisk omgangsform også synes at være vigtig i denne sammenhæng, som påpeget ovenfor.

Grænser giver muligheder for fællesskab

I LFU havde den grænsesættende rolle stor betydning for, at både de lidt ældre og 'hårdere' unge kunne spille fodbold med de yngre unge, uden at der opstod konflikter. Erfaringen var, at de ældre unge godt kunne være lidt hårde i deres verbale markeringer overfor de yngre drenge. Men politiets tilstedeværelse ved de lokale fodboldaktiviteter syntes at afholde de lidt ældre og hårdere drenge fra at være ubehagelige overfor de yngre drenge. To unge, som deltog i LFU's fodboldarrangementer, fortæller:

"Jeg kan godt lide, at der ikke er noget hierarki til fodbold. De kriminelle går ikke og spiller med det, ligesom udenfor. De ældre, de viser også respekt for de små. De kører ikke på dem."

(Ung deltager i fodboldaktiviteten)

Den grænsesættende betjent kan således også spille en central rolle for, at de fællesskaber, der opstår, ikke får karakter af hierarkisering, men at der er plads til alle – også de yngre og mere forsigtige unge.

Samlet set er den grænsesættende betjent – med det tydelige fokus på lovhåndhævelse – en vigtig del af det, der gør FIGHT-modellen til politiarbejde. Samtidig er det tydeligt, som det fremgår ovenfor, at den grænsesættende rolle også kan bruges mere pro-aktivt, når det at give bøder eller andre former for strafudmålinger kombineres med dialog. Det kan skabe større forståelse for baggrunden for straffen og samtidig kan virke forebyggende ved, at det – via dialogen – bliver tydeligere for den unge, hvilke konsekvenser en given ulovlig handling kan have. I et bredere perspektiv kan rollen som grænsesættende betjent bidrage til at mindske uhensigtsmæssige hierarkiseringer og skabe større tryghed og rummelighed blandt de unge (og mere generelt i lokalområdet). Endvidere efterspørger flere af de unge (i en vis udstrækning) grænsesættende rollemodeller, der sætter tydelige rammer for acceptabel adfærd. Men som det fremgår ovenfor, er det springende punkt i relation til den grænsesættende betjent, hvordan man forvalter rollen (Pettersson 2008).

Grænsesætning og ambivalenser

Mens den grænsesættende betjent udgør en central figur, så er det også den rolle, som er behæftet med flest ambivalenser og er den sværeste rolle at balancere uden at skabe ugunstige

konfrontationer med de unge. Den grænsesættende rolle skal bruges med forsigtighed og altid i samspil med de andre FIGHT-roller. Grænsesætning uden empati eller uden information kan være 'ødelæggende' for det forebyggende arbejde. Sættes grænserne for hårdt eller uddeles der bøder, som den unge ikke forstår, så opnås kun modstand og brud på relationen, hvilket kan bidrage til en forværring af det 'fjendebillede', der præger flere af målgruppens unge (drengene).

Den hensynsfulde betjent

Hensynsfuldhed og en åben interesseret tilgang til de unge skaber mulighed for at se uden om fordomme og negative forventninger. Den hensynsfulde betjent trækker på sin interesse for at se og forstå det unge menneske. Betjenten interesserer sig for de unge og er bevidst om de unges baggrund og livssituation og har en forståelse for deres handlemønstre. Den hensynsfulde betjent er åben for at lære noget om de unge – og sig selv – når de mødes. Betjenten er også bevidst om sin mulige position som rollemodel.

Når rammerne skaber mulighed for nye forståelser

Som vi har været inde på andetsteds var en af LFU-projektets vigtige resultater, at de unges *mindset* omkring politiet (politifolk og politiarbejde) ændrede sig væsentligt undervejs. Som det fremgår af evalueringen af LFU (Sepstrup 2015a), udviklede de unge et langt mere positivt syn på politiet og en større forståelse for deres arbejde – også den del der rettede sig mod deres handlinger. Men samtidig skabte projektet – og ikke mindst de anderledes rammer som Politikadet-forløbet skabte – nogle rammer for mødet mellem de unge og politiet, der gav mulighed for at betjentene kunne møde og forstå de unge på nye måder:

”Jeg tror vores fordel har været, at vi har set dem som børn. Vi har ikke set dem som nogle kriminelle eller irriterende drenge. Hvis du ser dem som det, så bliver de også hurtigt det. Vi har haft den unikke mulighed her i Politikadet for at hive dem ud af deres dagligdag og den rolle, de har i skolen, og har haft mulighed for at se helt på ny, hvem er de her drenge.”

(Betjent i LFU)

Det pro-aktive arbejde med de unge gennem Politikadet-aktiviteterne har således skabt mulighed for et ændret mindset hos de unge, men også omvendt fordi betjentene her mødte de

unge i andre sammenhænge, hvor de unge fik lejlighed til at vise andre sider af sig selv. Som en betjent forklarer:

”Vi skal snakke med dem, det drejer sig om, og ikke om dem. Vi skal ikke bare producere lister, hvor der står nogle navne på, som vi er bekymret for, vi skal ud og møde de mennesker, og have indsigt i hvordan kan vi navigere idet.”

(Betjent fra Vollsmose)

Denne viden og dette ændrede *mindset* fremhæves som værdifuld, fordi denne bredere forståelsesramme også har givet betjentene adgang til et bredere handlingsrum i mødet med de unge – også i situationer, hvor tingene spidsede til.

Heikkilä et al. (2011) beskriver med udgangspunkt i begrebet *'interkulturel forståelse'*, hvordan socialarbejderes og politifolks åbenhed og forståelse for immigranternes perspektiver og kultur udgør en vigtig forudsætning for at stille de rigtige spørgsmål og undgå konflikter (Heikkilä et al. 2011). Heikkilä et al. har fokus på etniske forskelle mellem professionelle og borgere, men der er også forskellige kulturer mellem unge og voksne. Som beskrevet indledende er en forståelse for unge og deres hverdagslivssammenhænge et grundvilkår for det ungdomskriminalitetsforebyggende politiarbejde. Björk citerer en betjent fra Gøteborg med lang erfaring for at arbejde med unge for at sige:

”Ett absolut villkor är då att polisarna känner sin sociala och kulturella omgivning väl, och kan hantera dess kodex och känslor i interaktioner ansikte-mot-ansikte.”

(Björk 2009)

Denne orientering hos betjentene mod at forstå de unge og møde dem som medmennesker står også stærkt frem i Sari Vanhanens forskning. I et interview beskriver hun, hvordan finske betjente med erfaring fra integrationsarbejde motiveres af en oplevet etisk forpligtelse til at møde unge mennesker med anden etnisk baggrund på en værdig måde, og at pragmatiske tilgange og ligeværdig dialog er de vigtigste elementer i at understøtte de unge og deres familiers integration.

Når pædagogiske tilgange og politiarbejde smelter sammen

Samtidigt spillede det tætte samarbejde mellem pædagoger og betjente i LFU-projektet en væsentlig rolle i relation hertil, fordi samarbejdet understøttede etableringen af en fælles forståelse af de unge som 'unge mennesker' snarere end potentielt kriminelle. Det satte dermed fokus på vigtigheden af at forstå baggrunden for de unges adfærd. Ikke for at undskylde evt. risiko- eller kriminel adfærd, men som en forståelse, der danner basis for andre måder at håndtere at gå til mødet med de unge. Den hensynsfulde betjent er således en politirolle, som er inspireret af og trækker på den pædagogiske tilgang til de unge. Den pædagogiske faglighed hos de tre pædagoger i LFU skabte fokus på betydningen af at møde de unge på en imødekommende og anerkendende måde. Flere af betjentene fortæller, at pædagogerne har bidraget med andre vinkler på deres arbejde og en større forståelse for de unge:

"Jeg synes selv, jeg er blevet dygtigere til at arbejde præventivt ved at have en pædagog med. Der er ingen tvivl om, at det har gjort mig klogere på mange ting."

(Betjent i LFU)

Tilsvarende fremhæves det af en af de ansatte pædagoger:

"Der er en kultur i politiet, der hedder "Det er kraftedeme nogle møgunger!". Vi ser dem på en anden måde. Og hvis man møder de unge på en anerkendende måde, så er det bare nemmere at møde dem. Men egentlig er der jo ikke så stor forskel på politi og pædagog. Vi er begge menneskearbejdere. Vi kommer i situationer hvor vi møder mennesker og skal være empatiske. Politifolkene skulle skal bare begynde at bruge situationerne på en anderledes måde."

(Pædagog i LFU)

Inspireret af samarbejdet med pædagogerne etablerede betjentene en anden tilgang til de unge. De mødte dem med en åbenhed og en interesse, og særligt blev de mere opmærksomme på at lytte til de unges forklaringer og fortællinger. Det skabte afsæt for gode relationer til de unge, hvilket også betød, at dialogen mellem politi og unge blev langt mere åben, og at

politifolkene fik langt lettere ved at få adgang til information i mødet med de unge. Som en betjent her fortæller:

”Tag lige snakken, find ud af, hvad er der galt, og hvad er der sket, mød folk i øjenhøjde, fordi så har de ikke noget i mod at sige deres navn.”

(Betjent i LFU)

Det samme kan genkendes i Perrys (2015) studie, som konkluderer, at de unges oplevelse af at blive forstået og mødt med respekt er afgørende for deres relation til politi og socialarbejdere. Dette understreger vigtigheden af at kombinere eksempelvis den grænsesættende rolle med den hensynsfulde rolle.

Fodbold, tillid og gode samtaler

Den etablerede åbenhed mellem betjentene og de unge betød, at flere af de unge henvendte sig til betjentene for at få støtte og råd til en række forskellige ting. Det kunne være problemer i skolen, eller de kunne have brug for hjælp med at finde et job, men de henvendte sig også om mere personlige ting som fx kæresteforholdet, der ikke fungerede. I et dagbogsnotat fortæller en af betjentene:

”Han (en ung, red.) dukkede op denne onsdag og virkede oprigtig glad for at se os. Jeg fik hurtigt spurgt ham ind til, hvordan det gik med hans ’dame’. Han svarede, at det var en lang historie, men at han rigtig gerne ville have mit råd igen”

(Betjent i LFU)

Citatet viser, hvordan onsdagsfodbolden skabte et rum for en positiv og tillidsfuld dialog mellem de unge og betjentene. Det hang ikke mindst sammen med, at betjentene (og pædagogerne) gennem deres tilgang fik etableret en stemning, hvor de unge følte sig trygge nok til at åbne op og fortælle om deres problemer. Men samtidig dannede onsdagsfodbolden også rammen om et fællesskab, der udover det sportslige også skabte rum til en række bredere snakke. For eksempel fortæller de unge om, hvordan de kunne diskutere store samfundsspørgsmål:

”Det er jo ikke kun fodbold, men også meget snakken. Jeg kommer mest for fællesskabet. Der er altid nogle rigtig spændende samtaler til fodbold. Så sidder man f.eks. og snakker om politik, om integration og årsager til diskrimination i Danmark.”

(Ung deltager i fodboldaktiviteten)

Som vi har berørt tidligere, ser vi tendenser til en øget samfundsmæssig polarisering blandt sårbare unge, som føler sig marginaliserede, diskriminerede og udenfor indflydelse, hvilket kan medføre en form for modborgerskab, hvor politi og andre offentlige myndigheder opleves som fjenden. Her spiller de pædagogiske inspirationer, som der trækkes på i den hensynsfulde betjent-rolle, en væsentlig rolle. Disse elementer kan bidrage til at skabe tillid og en åben dialog med de unge. I forlængelse heraf er det centralt og værdifuldt at kunne skabe ’møde’rum, som de unge skitserede ovenfor, hvor de unge har mulighed for at indgå i dialog med voksne, der lytter og er interesserede, så de kan afprøve deres holdninger og få modspil af voksne, de respekterer. Der ligger således et væsentligt demokratisk potentiale i sådanne møderum, der kan understøtte de unges oplevelse af medborgerskab.

Hensynsfuldhed og ambivalenser

Ambivalenserne i denne rolle handler om at balancere professionalitet og personlig involvering. Den svenske sociolog Mikael Björk (2008) beskriver i et studie af politiarbejde, hvor afgørende det er for betjente, at de undgår både at blive kyniske, men også at blive overinvolverede. Politiarbejde foregår ofte på samfundets skyggeside, og balancen mellem det kyniske og personligt overinvolverede er helt central for at kunne udholde at møde så meget dårlighed og mistrivsel i arbejdet (Björk 2008). Et væsentligt grundlag for at kunne balancere politiarbejde er at have en tydelig professionalitet at kunne læne sig op ad. Det væsentligste er at fastholde professionalismen i kontakten med de unge. Det er afgørende for det forebyggende arbejde. Det understreger således vigtigheden af, at man i mødet med de unge bringer flere af de skitserede politiroller i spil, fordi de tilsammen udgør politi-professionaliteten.

Den tålmodige betjent

Tålmodighed er et helt centralt kodeord for det forebyggende arbejde med de unge. Evnen til at være tålmodig, ’sætte det lange lys på’ og have blik for de langsigtede mål i arbejdet med de unge var en afgørende betingelse i LFU. Den tålmodige betjent bygger på to centrale dynamikker. For det første skal betjentene være tålmodige i det konkrete dagligdagsmøde

med de unge. De skal tage den med ro: Undgå hårde konfrontationer, hurtige bødeudskrivninger og fysiske manifestationer. For det andet arbejder den tålmodige betjent med en lang tidshorisont. Det handler også om at acceptere, at det forebyggende arbejder tager tid, og at resultaterne ofte først viser sig efter lang tid.

Tillid tager tid

Betjentene i LFU fortæller, hvordan det har krævet tid at nærme sig de unge og skabe et tillidsforhold. Det har krævet tilvænning, fordi deres politiarbejde ellers ofte har en meget kort tidshorisont: *”Vi rykker ind, stiller to spørgsmål og udskriver en bøde”*. Derfor troede de i udgangspunktet, at de lynhurtigt kunne gøre noget for at ændre de kriminalitetstruede unges opførsel. Men i LFU måtte betjentene bruge lang tid på overhovedet at kunne komme i snak med de unge, de gerne ville arbejde med:

”Han (en kollega i LFU, red.) startede med at ville ud og redde hele verden. Han tog fat på de hårdeste drenge og fandt hurtigt ud af, at det var simpelthen for svært, og det tog meget længere tid at komme ind på dem. Det kræver sku tålmodighed.”

(Betjent i LFU)

Gennem projektet fik betjentene dog rigtig gode erfaringer med at fastholde en tålmodig tilgang til de unge. Betjentene i alle tre kommuner oplevede, at de gradvist vandt de unges tillid og interesse. Men ofte var det lange, seje træk, og det var de små succeskriterier, som bar arbejdet. Her fortæller en betjent om at være tålmodig:

”Altså, vores drenge, de løb da de så os i starten, så vores første lille mål, det var, at de ikke løb, når vi så dem. Det er jo den småtingsafdeling det var, og det kræver tålmodighed.”

(Betjent i LFU)

Tålmodighed blev etableret som et centralt element i LFU's arbejde og har – ifølge evalueringen – givet en række gode resultater. En betjent fortæller, hvordan han brugte tre måneder på at komme på så god fod med en af de unge, at de kunne give hånd. Den unge mand

var på vej ind i et kriminelt miljø, og LFU ville gerne i dialog med ham. Den unge mand var dog slet ikke interesseret i starten og afviste kontakten. Men betjentene fortsatte med at hilse og spørge ind til hans liv, når de mødtes, og efter 3 måneder lykkes det at få en relation, hvor de kunne give hånd. Da kontakten først var etableret, var der åbnet op for en god dialog og dermed mulighed for at sætte ind med et mere målrettet arbejde på at hindre den unges kriminelle løbebane i at udvikle sig.

Det store billede

Tålmodighed i det forebyggende arbejde handler ikke kun om at arbejde meget længe og vedholdende med at få etableret en god relation til de unge. Tålmodigheden er også vigtig i de små dagligdagsmøder med de unge. Ifølge LFU-betjentene handler det om at have øje for, at målet i det forebyggende arbejde ikke (blot) er at løse konflikten her og nu, men at bidrage til at de unge ikke kommer i problemer på lang sigt. I forlængelse af en episode i starten af projektet, hvor politiet endte med at komme i konflikt med en ung, som nægtede at samle noget papir op, som han havde smidt på jorden, fortæller en betjent om at have et langsigtet fokus:

*”Altså du ser uden om det lille problem, du ser uden om den næste bøde, du ser uden om det næste slikpapir, som han ikke gider samle op, fordi det er ikke det, det handler om. Du skal finde ud af, hvorfor han smider sit slikpapir, se det som det store billede. Som præventiv betjent så bliver du nødt til at have de briller på. Se på, hvorfor det bliver gjort, og så arbejde målrettet på, at han ikke gør det igen. Det er **det**, der skal til.”*

(Betjent i LFU)

Som betjenten her fortæller, er der behov for at balancere mellem rollerne som den grænsesættende betjent, hvor fokus er at sætte grænser for acceptabel adfærd her og nu, og den hensynsfulde betjent som har fokus på 'det store billede'. At interessere sig for den unges handlinger og baggrunden herfor udgør et væsentligt element i arbejdet med at få den unge til at forstå det uhensigtsmæssige i sin adfærd for på den måde at undgå, at det sker igen eller udvikler sig yderligere. Det lange træk handler også om mere overordnet at få skabt nogle mere harmoniske lokalområder, som er trygge at leve i, og hvor færre bliver ramt af kriminalitet. I den forbindelse er kontinuitet afgørende, hvis de politifolk, som er tilknyttet

indsatserne og færdes i lokalområdet, skal have mulighed for at etablere relationer og arbejde forebyggende med de unge (og de øvrige professionelle i området).

Samlet set peger erfaringerne således på, at den tålmodige betjent, hvis arbejde retter sig mod de langsigtede perspektiver og mål i det kriminalitetsforebyggende arbejde, udgør en væsentlig rolle i det forebyggende og proaktive politiarbejde.

Tålmodigheden og ambivalenser

Flere af betjentene gav udtryk for, at rollen som tålmodig betjent indebar en radikal ændring fra den måde, de plejede at arbejde på. Tålmodighed og langsigtede perspektiver står ikke centralt i mange dele af politiarbejdet. Færdselsbetjente skal udskrive bøder, og beredskabet kommer kun ud, når der er problemer, og de har primært fokus på at få løst den konkrete situation – på kort sigt. Ambivalenserne knyttet til denne rolle handler således primært om, at politiarbejdet i hverdagen ofte ikke har den nødvendige tidshorizont. Hverdagspolitiarbejdet giver sjældent mulighed for at indgå i den type kontinuerlige arbejde i lokalområderne, som betjentene havde mulighed for i LFU, og det kan være svært at opbygge relationer og tillid, når man kun mødes på gaden med mellemrum. Men også i det reaktive politiarbejde kan tålmodigheden åbne op for en bedre relation og skabe mere rum for det hensynsfulde møde.

FIGHT-modellen bidrager med et overblik over – og indsigt i – centrale dele af politiprofessionalt i det forebyggende arbejde. Modellen kan således bruges som samtaleværktøj og afsæt for fælles diskussioner i relation til planlægningen og gennemførelse af kriminalitetsforebyggende indsatser. En systematisk opmærksomhed på, hvordan betjente i praksis kan trække på og kombinere flere af de professionelle politiroller i mødet med de unge, kan bidrage til en styrkelse af det kriminalitetsforebyggende arbejde.

Kapitel 4. Perspektiver på lokalt forankret ungdomskriminalitets-forebyggende arbejde

I dette kapitel vil vi have fokus på, hvilke arenaer og tilgange der – med afsæt i erfaringerne fra LFU – skaber særligt gunstige omstændigheder for politiets mulighed for at arbejde ungdomskriminalitets-forebyggende. For selvom der i princippet kan være en forebyggende dimension i alt politiarbejde, så er der nogle sammenhænge og omstændigheder, som er mere gunstige end andre.

Kapitlet beskriver indledende, hvordan erfaringer fra LFU peger på, at nogle konkrete sammenhænge i lokalområderne skaber gode arenaer i det kriminalitetsforebyggende arbejde. Vi definerer tre forskellige arenaer: Gaden, 'åbne' fælles aktiviteter og Politikadet. Beskrivelsen af de forskellige arenaer knytter sig an til FIGHT-modellen og beskriver, hvordan LFU-betjentene bragte forskellige dele af politi-professionaliteten i spil gennem de igangsatte aktiviteter i de sammenhænge, hvor de konkret møder de unge.

Dernæst beskriver kapitlet, hvordan både det interne og eksterne samarbejde udgør en gunstig platform for det forebyggende arbejde. Her er fokus ikke på det konkrete møde mellem politi og unge, men snarere på de professionelle samarbejder, som danner rammen om og understøtter disse møder. Først beskrives erfaringerne fra LFU med at arbejde tværfagligt *internt* i politiet med fokus på samarbejdet mellem politifolk og pædagoger. Dernæst beskrives, hvordan det ungdomskriminalitets-forebyggende arbejde med fordel også kan udfoldes gennem *eksterne* samarbejder. Både med andre professionelle, men også via involvering af lokale borgere og foreninger. Afsnittet afsluttes med at diskutere, hvordan det fremadrettede forebyggende arbejde kan planlægges.

Gunstige arenaer for det forebyggende arbejde

Det ungdomskriminalitetsforebyggende politiarbejde er – som vi beskrev i kapitel 3 – båret af en række professionelle roller, som betjentene udfolder i interaktion med de unge. I ud-

gangspunktet kan det forebyggende arbejde og de roller, som er beskrevet i FIGHT-modellen, komme i spil i alt politiarbejde, som indebærer et konkret møde med de unge. Men der er både steder og omstændigheder som fremstår særligt gunstige til at understøtte muligheden for at arbejde med FIGHT-tilgangen. I det følgende sætter vi spot på disse. Vi trækker på erfaringer fra LFU-projektet, men inddrager også erfaringer fra andre forebyggelsesprojekter² samt relevant litteratur, der beskæftiger sig med, hvor og i hvilke sammenhænge de forebyggende møder mellem politiet og de unge med fordel kan udfolde sig. I det følgende vil vi beskrive disse rum med tre afsæt: Gaden, fælles aktiviteter og Politikadet.

Gaden som mødested

Opsøgende arbejde og lokal tilstedeværelse udgjorde en stor del af LFU's arbejde. Herigenem blev der etableret et kendskab og en begyndende fortrolighed med betjentene og de øvrige professionelle gadeplansmedarbejdere blandt de unge. Samtidig gav det opsøgende arbejde de LFU-ansatte en forståelse for ungdomslivet i lokalområderne og et indblik i hvilke unge, som var kriminalitetstruede. Dette skabte et godt udgangspunkt for de øvrige initiativer, som blev sat i gang som en del af LFU.

Gaden er et godt sted at møde de unge i lokalområdet og ikke mindst at få en fornemmelse af det ungdomsliv, som leves på kanten af kriminalitet. Som vi beskrev i kapitel 2, er gaden ofte et mødested for unge (drenge), som bor i udsatte boligområder – særligt de kriminalitetstruede unge. Flere af de unge fortæller i vores samtaler med dem, at de har nogle særlige steder i lokalområdet, hvor de mødes og holder til. De fortæller om gaden, sportspladser, centeret, samt grillpladser og andre opholdsområder. Nogle af de unge har stadig en tilknytning til den lokale fritidsklub eller andre voksenstyrede tilholds- og væresteder. Men flere fortæller, at de ikke synes, de passer ind i klubben mere. Nogle er blevet udelukket fra klubtilbuddene, og generelt efterspørger de unge steder at være med deres venner. En betjent i LFU fortæller om målgruppens adgang til lokalsamfundet:

”De har jo alle sammen mange steder, hvor de ikke må være. Der er simpelthen ikke adgang for dem, fordi de er som de er. Men her har vi jo været rummelige, og der skulle være plads til alle, uanset hvad du har lavet af lort. De unge taler også om, de ikke synes, at de passer ind i klubben mere, og der er ikke så mange andre steder.”

(Betjent i LFU)

² Vollsmoseinitiativet 'Dialogprojektet' og erfaringer fra SSP-samarbejdet i en nordsjællandsk kommune.

Så dels er gaden et godt mødested, fordi det ofte er her målgruppen opholder sig, og de oplever i høj grad gaden som deres territorium (Hviid 2009; Petersson 2008). Men gaden er også et vigtigt udgangspunkt for at arbejde med FIGHT-modellen, fordi de unge, som er meget på gaden, også oftere kommer i kontakt med politiet. Som vi skrev i kapitel 2 med reference til Bottrell & France (2015), så har disse unge ofte en særlig forståelse af politiet og af kriminalitet. Mange oplever i udgangspunktet politiet som 'fjender', nogen der er 'efter de unge'. I en samtale med de unge i Politikadet kommer dette tydeligt til udtryk:

Dreng 1: "Politiet stopper os hele tiden – de er over det hele – hele tiden." Dreng 2: "Jeg synes ikke, det er så slemt."

Dreng 1: "Det ved du da ikke noget om, du bor jo i (navn på parcelhuskvarter, red.). Du bor i et hus."

Unge deltagere i Politikadet)

Drengenes samtale reflekterer, hvordan politiets rolle opleves helt forskelligt for de drenge, som bor i et udsat boligområde med meget polititilstedeværelse, og hvor der ofte fortælles historier om politi, i forhold til de drenge, som vokser op i et parcelhuskvarter, hvor kriminalitetsbelastningen er mindre og dermed også politiets tilstedeværelse.

En væsentlig del af det forebyggende arbejde i LFU, sigtede da også netop på at skabe en bedre relation mellem de unge og politiet. Og ligesom mødet på gaden kan skabe større skel og konflikter (Peterson 2008; Wellendorf & Cakmak 2007), så kan mødet på gaden også etablere en bedre forståelse for politiet og deres arbejde hos de unge. I LFU lykkedes det at få etableret en god relation til de unge, som var på gaden, og betjentene fik vist, at de var mere end blot patruljerende og kontrollerende; de også var interesseret i dialog med de unge. Endelig peger erfaringer på, at politiets tilstedeværelse og den tydelige kontakt, de har til de unge på gaden, også virker tryghedsskabende for andre borgere i lokalområdet (Nationalt Forebyggelsescenter 2014). Noget som de også har erfaret i Dialogprojektet i Vollsmose.

Alle elementerne i FIGHT kan komme i spil, når betjentene møder de unge på gaden. Den fascinerende betjent kan bruges til at tiltrække og få kontakt til de unge; den tålmodige rolle til at sikre at mødet ikke bliver en konfrontation; den informative rolle til at indgå i dialog med de unge om politiets rolle, politik, rettigheder, osv. Og inddragelsen af den hensynsful-

de rolle kan understøtte en god dialog, hvorigennem betjentene og de unge har mulighed for at lære noget af (og om) hinanden. Men hvis politiarbejdet på gaden primært er patruljering og beredskabsopgaver, og der på forhånd ikke er skabt relationer til de unge, vanskeliggøres muligheden for at bringe disse forskellige roller i spil på samme tid.

Fælles aktiviteter

'Åbne' sportsaktiviteter

Gennem LFU iværksattes desuden en række aktiviteter, som dannede rammen om møder mellem politifolk, pædagoger og de unge. Nogle af aktiviteterne var organiseret omkring forskellige sportsaktiviteter. Som eksempler på disse kan nævnes, at der i et lokalområde på baggrund af det opsøgende arbejde på gadeplan blev igangsat og afholdt en ugentlig fodboldaften, ligesom der i andre områder blev igangsat svømning og træning i den lokale svømmehal (jf. kapitel 1). Der var tale om åbne aktiviteter, hvor alle var velkomne, og som ikke krævede tilmelding eller medlemskab af en klub. Gennem aktiviteterne forsøgte man således at få kontakt til de 'foreningsløse' og udsatte unge, der erfaringsmæssigt har svært ved at honorere de krav, der følger med et egentligt klubmedlemskab og derfor let glider ud af fritidsaktiviteter (Malmgren et al. 2012). Erfaringerne peger på, at der ligger et relationskabende og forebyggende potentiale ved etableringen af fritidssportstilbud som disse (jf. også Christiansen 2012). Samtidig peger forskning ligeledes på vigtigheden af at udvikle foreningslivet, så det bedre kan rumme forskellige unge (Ødegård 2010), og at integrationen i det egentlige foreningsliv styrker de unges sociale kapital. Det er også tydeligt, at succesen med sportsaktiviteter i LFU afhænger af, hvordan de professionelle – betjente og andre – møder de unge og bringer deres professionalitet i spil. Elementerne fra FIGHT-modellen kan således med fordel tænkes ind i relation til sådanne aktiviteter: For det første var det den fascinerende betjent, som umiddelbart tiltrak en del af de unge til aktiviteterne. I begyndelsen var de unge meget optaget af at udfordre de mandlige betjente, både på deres fysik men også ved at stille kritiske spørgsmål om politiet. Men der blev langsomt plads til de andre roller. Mødet blev informativt ved, at der blev talt politik, hverdagsliv, retsstilling og ikke mindst politiets rolle i samfundet. I sporten mødtes de unge, pædagoger og betjentene i øjenhøjde, og den hensynsfulde og tålmodige betjent kunne bidrage til etableringen af en god relation. Som tidligere beskrevet havde den grænsesættende betjent en betydning for at sætte rammen for, at mødet mellem de mange unge kunne lade sig gøre på en respektfuld og fredelig måde, hvor der var plads til også de yngre og mere tilbageholdende unge. Lignende erfaringer tegner sig i en anden kriminalitetsforebyggende indsats.

En SSP-medarbejder i en nordsjællandsk kommune fortæller i et interview om en indsats i samarbejde med boligsociale medarbejdere i to udsatte boligområder. Baggrunden var, at betjentene i kommunen oplevede, at det var svært at kommunikere med de unge i boligområderne, og der opstod tit konflikter, når de skulle patruljere eller køre beredskab. Derfor blev der arrangeret aktiviteter, hvor kommunale medarbejdere, medarbejdere fra de boligsociale indsatser, betjentene og unge fra boligområderne lavede forskellige aktiviteter sammen. Blandt andet var de i skoven og løse opgaver, og de spillede fodbold. Her lærte betjentene og de unge hinanden bedre at kende, og betjentene oplevede efterfølgende en stor forskel, når de var ude i boligområderne, fordi nu kendte de flere af de unge.

På tur med politiet

Som andre væsentlige aktiviteter, der blev igangsat som en del af LFU, kan nævnes en række ture til aktiviteter udenfor lokalområdet. Det var ture til indkøbscentre, forlystelsesaktiviteter og transport til lægen, skolen og andet. Erfaringen herfra var, at disse ture også skabte gode rum for det kriminalitetsforebyggende arbejde. At møde unge udenfor deres lokalmiljø og i andre sammenhænge skabte gode muligheder for betjente og pædagoger til at opdage andre sider af de unge, som tilsvarende fik mulighed for at udfolde andre sider af sig selv. Samtidig var erfaringen, at de professionelle på disse ture og i de mange ture i bil (når betjentene eksempelvis gav de unge et lift til forskellige typer af aftaler) skabte gode samtalerum. I bilen oplevede de unge, at de kunne snakke med betjentene uden, at det blev oplevet som en 'samtale', og der var ingen konfronterende øjenkontakt, som der ellers typisk er i samtaler med professionelle voksne. Det syntes at skabe en åben dialog og adgang til en række dybe snakke, som netop opstod 'spontant' og ikke gennem mere formaliserede samtaler med den unge. I LFU havde betjentene særligt mange ressourcer, og de havde mulighed for at tage på ture og at køre de unge til aftaler. Den mulighed opstår måske sjældent i det hverdagslige politiarbejde. Men måske har betjenten mulighed for at hente den unge, som skal i retten eller køre den unge til og fra møder i kommunen. I de tilfælde kan bilen skabe et rum for en snak.

Politikadet

Politikadet udgjorde som tidligere nævnt en central og vigtig arena for det kriminalitetsforebyggende arbejde i LFU. Det udgør måske samtidig den bedste arena for at arbejde med FIGHT-modellen i relation til de unge. Her kunne de unge møde politiet og udvikle en anden og mere nuanceret forståelse af politiets arbejde, end den mange af dem (jf. kapitel 2) havde i udgangspunktet. Politikadet skabte således en god ramme for udfoldelsen af alle elementerne i FIGHT-modellen. Den fascinerende betjent var meget præsent i flere af de unges for-

tællinger om Politikadet. Det var fascinerende for dem at være en del af hele politiuniverset, som mange forbandt med spænding og action. Men det var også en meget informativ oplevelse, idet de unge fik indblik i baggrunden for politiets både proaktive og reaktive arbejde. Den hensynsfulde betjent kom i spil gennem den interesse, betjentene viste for de unge og deres baggrund og gennem snakke om deres udfordringer, konkret hjælp med løsning af konflikter, men også gennem bredere snakke med de unge om deres tanker om fremtiden. Samtidig blev der også trukket på den tålmodige betjent, ikke mindst i kraft af det langsigtede arbejde, der fortsatte efter det egentlige forløb. Her fik betjentene god lejlighed til at arbejde med at understøtte de unge kadetters fortsatte vej ind i uddannelse og væk fra kriminalitet. Ligesom den gode relation til politiet kunne fastholdes. Det langsigtede perspektiv i forebyggelsen fik et klart positivt fortegn, fordi betjentene oplevede, at de gennem Politikadet var medvirkende til at forebygge fremtidig kriminalitet.

Samarbejde på tværs af faggrænser – Internt og eksternt samarbejde

De ovenfor skitserede mødesteder og aktiviteter, som dannede rammen om LFU's arbejde rummer – som det fremgår ovenfor – en række vigtige potentialer i det forebyggende arbejde. Men helt centralt står også det samarbejde, som udgjorde en anden hjørnesteen i LFU's arbejde. I det følgende vil vi udfolde dette.

Arbejdet i LFU knytter an til bredere tendenser indenfor det forebyggende politiarbejde både i Danmark og internationalt – et fokus på vigtigheden af lokal- og nærpolti som en tilgang i kriminalitetsforebyggelse. Denne tilgang sætter fokus på, hvordan politiet kan medvirke til at forhindre kriminalitet, ved at lokalkendte betjente med gode relationer til lokalsamfundet kan bidrage til at løse problemer i opløbet fremfor hovedsageligt at bidrage til at løse akut- opståede problemer (Nationalt Forebyggelsescenter 2014; Balvig & Holmberg 2004). Som vi skitserede i afsnittet ovenfor, var disse elementer i høj grad til stede i LFU-projektet. Desuden udgjorde tværgående samarbejder med andre faggrupper en væsentlig del af arbejdet i LFU, hvor betjente samarbejdede med bl.a. gadeplansmedarbejdere og boligsociale medarbejdere i lokalområderne.

LFU var organiseret som et tværprofessionelt samarbejde både internt, idet gruppen bestod af både politi, pædagoger og akademikere; men også eksternt gennem lokale og tværprofessionelle samarbejder med en række lokale aktører.

Det interne tværprofessionelle samarbejde og forebyggelse

LFU udgjorde på mange måder et eksperiment med internt tværprofessionelt arbejde. Politiet har længe orienteret sig mod at ansætte folk med forskellige faglige baggrunde, og LFU's erfaringer med forebyggelsesteams med både politi og pædagoger bidrager med væsentlig viden om fordele og udfordringer ved at arbejde på tværs af professionaliteter i politiarbejdet. LFU skriver selv i deres evaluering:

”Det tætte samarbejde mellem politifolk og pædagoger har på mange måder vist sig at være givende i det opsøgende arbejde og i kontakten til de unge. Det tværfaglige arbejde har dog også givet anledning til forskellige udfordringer, særligt i projektperiodens start, såsom uklarhed omkring rollefordeling og hvad man hver især byder ind med samt uenigheder omkring tilgangen til målgruppen.”

(Sepstrup 2015a: 49).

De tre teams har flere gange oplevet, at det var en fordel, at teamene bestod af både betjente og pædagoger. På den ene side var det en fordel i det indledende opsøgende arbejde at have pædagoger ansat, idet nogle af de unge ikke var interesserede i at have kontakt til politiet. I de tilfælde kunne pædagogerne i højere grad initiere den første kontakt, fordi de udgjorde en anden faggruppe, som disse unge ikke i samme grad orienterede sig i opposition til. Omvendt var der – som nævnt tidligere – flere af de unge, som netop var interesserede i at deltage i LFU's aktiviteter, fordi de gerne ville møde betjentene og var fascinerede af politirollen, og her kunne denne fascination skabe adgang til andre unge.

Samtidig lå der et væsentligt videnselement i samarbejdet. Pædagogerne fremhævede, at den viden de fik gennem adgang til politiets døgnrapporter, gav dem en række fordele i kontakten og støtten til de unge, fordi de herigennem fik kendskab til mulige problematiske forhold omkring den unge, som de kunne adressere (mere eller mindre direkte). Et andet væsentligt aspekt ved samarbejdet var, at flere af pædagogerne fremhævede, at der lå en tryghed i samarbejdet med politiet, idet politiets tydelige myndighedsrolle bidrog til at skabe en sikker og respektfuld stemning i mødet med de unge, om end politirollen også indimellem (som skitseret ovenfor) tendentielt kunne skabe afstand og skeptiske reaktioner fra de unge.

Måske allervigtigst har det tværfaglige samarbejdet givet anledning til en videreudvikling af de professionelle tilgange i forebyggelsesarbejdet. Selvom både politi og pædagoger oplever, at de har været gennem mange diskussioner, om hvordan de bedst kunne arbejde med de unge, så er det også tydeligt, at samarbejdet udviklede de professionelle tilgange, som er systematiseret i FIGHT-modellen. Et eksempel på denne faglige udvikling kan ses i nedestående efterrefleksion, som en betjent gav udtryk for i et interview. Han forklarer om en situation som opstod i starten af projektet:

LFU deltog i et grillarrangement, som blev afholdt af den lokale klub. Her gik en af de unge og smed papir rundt omkring og var ligeglad, når klubmedarbejderne bad ham samle op. Betjentene fra LFU tog over og insisterede "Prøv at hør, saml lige det der op". Men den unge overhørte stadig opfordringen, og de andre unge grinede. Betjentene følte, at de blev nødt til at handle, dels fordi de synes, opførslen var urimelig, men også fordi de ikke ville tabe ansigt. Det endte med, at den unge mand blev sigtet for at overtræde naturfredningsloven for at smide affald i naturen. Det opfattede de unge som helt urimeligt, og det medførte en del konflikt. I et tilbageblik efterreflekterer en af betjentene:

"Hvis jeg havde haft den viden, jeg har nu, så ville jeg have samlet det papir op, kigget på ham og vist ham, at man smider det ud. Vi skal hele tiden vise dem vejen. Altså, vi er de voksne, det er dem, der er børnene. Vi skal jo ikke gå ned i deres niveau og stå og måle overarme vel."

(Betjent i LFU)

Citatet kan ses som et eksempel på, hvordan samarbejdet mellem pædagoger og betjente har givet betjentene nogle andre tilgange og redskaber i det forebyggende arbejde. Hvor betjenten i eksemplet ovenfor markerer en klar grænse gennem at sigte den unge – en grænse, der dog i situationen virker konfliktoptrappende og tilsyneladende ikke skaber større forståelse for det forkerte i handlingen – så peger betjentens efterfølgende overvejelser på, at han gennem samarbejdet og involveringen i LFU har udviklet en anden tilgang. Han dropper det umiddelbare fokus på den aktuelle 'magtkamp' og anlægger et langsigtet perspektiv; overvejer, hvad det er, han gerne vil opnå og bruger den hensynfulde og tålmodige rolle til at demonstrere for den unge, at det ikke er i orden at smide papir.

I forbindelse med den pædagogiske faglighed står perspektiver om betydningen af *anerkendelse* centralt, ligesom arbejdet med de unge i høj grad italesættes som relationsarbejde (Andersen 1998). Der er altså tale om kerneelementer i det pædagogiske arbejde. Politiets arbejde adskiller sig på væsentlige måder fra det pædagogiske arbejde, men som vi beskrev tidligere (side 28) med reference til en pædagog i LFU, er politiarbejdet også menneskearbejde, og der er væsentlige fællesnævner i arbejdets fokus. Derfor kan de to professioner meningsfuldt lære af hinandens tilgange til de unge.

Disse perspektiver indgår da også som centrale omdrejningspunkter i LFU-projektet (Københavns Vestegns Politi 2014), men det er tydeligt, at betjentene i starten af projektet stod mere famlende overfor at gribe og integrere disse elementer i deres politi-faglighed. Gennem samarbejdet i LFU har betjentene i samarbejde med pædagogerne udviklet professionelle tilgange, hvor mere pædagogiske elementer som relations-skabelse og gensidig anerkendelse kombineres med politispecifikke fagligheder som information om retslige forhold, lov-håndhævelse og patruljering og herigennem skaber et større og mere udvidet råderum. Disse elementer har vi udfoldet i FIGHT-modellen (kapitel 3). En central styrke ved LFU-projektet var således de udfoldede faglige tilgange, som opstod gennem dette samarbejde. Anden forskning på området peger tilsvarende på fordele ved sådanne tværfaglige samarbejder. I sin afhandling om mangfoldighed indenfor politistyrken, beskriver Wieslander (2014) ud fra et studie af svensk politi og politiuddannelsen, hvordan mangfoldighed (i køn, religion og etnicitet) i det interne politisamarbejde kan være med til at etablere en generel åbenhed og forståelse for forskellighed, som aktivt kan anvendes i politiets arbejde med udsatte grupper. Et perspektiv, der også fremhæves af Charman (2015).

'Dialog-projektet', som er ledet af Vollsmose³ Lokalpoliti, er et andet eksempel på, hvordan politikredse har valgt at ansætte personer med andre fagligheder med henblik for at skabe nyudviklinger i det kriminalitetsforebyggende arbejde i udsatte boligområder. Dialogprojektet har til formål at etablere en dialog mellem politi, de sociale netværk og velfungerende familier i Vollsmose. På den baggrund er ambitionen at højne tilliden til politiet og inddrage borgerne i en fælles indsats for at bekæmpe kriminalitet og skabe mere trygge lokalområder. I et interview med CeFU fortæller en betjent fra Vollsmose Lokalpoliti om ansættelsen:

---

3 Vollsmose er et boligområde i Odenses udkant. Området består af almennyttigt boligbyggeri og indgår på regeringens 'ghettoliste', der defineres med udgangspunkt i bl.a. høj kriminalitetsfrekvens, høj andel af beboere med etnisk minoritetsbaggrund, lavt uddannelsesnivea samt høj andel af beboere udenfor arbejdsmarkedet.

”Med dialogprojektet skulle vi lave det her out-reach, altså ud til de netværker og få skabt noget tillid, få skabt nogle kommunikationslinjer, og det førte så til din ansættelse.” (socialrådgiver, red.).

(Betjent i Vollsmose Lokalpoliti)

Ansættelsen af en socialrådgiver i dialogprojektet har udvidet politiets handlerum og muliggjort etableringen af en bredere dialog med målgruppen i området, fordi socialrådgiveren med sin socialfaglige baggrund og erfaring med lokal netværksdannelse kan bibringe væsentlige perspektiver til projektet. I Vollsmose er der etableret dialog med en lang række af lokale netværk – herunder en række religiøse netværk – som har en central betydning for organiseringen af det sociale liv i boligområdet. Tilsvarende gælder for LFU-projektet, hvor pædagogernes deltagelse tydeligt signalerede, at politiet ville noget andet og noget nyt med indsatsen.

Det eksterne tværprofessionelle samarbejde og forebyggelse

En væsentlig del af det tværprofessionelle samarbejde i LFU udgjorde – som nævnt – også et samarbejde med andre lokale aktører. Samarbejdet udfoldede sig løbende, efterhånden som det lykkedes at etablere kontakt i lokalområdet. Her fortæller en af LFU-betjentene om, hvordan deres tværgående samarbejder løbende blev etableret:

”Det var jo rigtig meget med samarbejdspartnere, det var virksomheder, forretningsdrivende, der ligger i området. Vi brugte også meget tid med skole og kommuner, og være med til rigtig mange møder, altså ugentlige møder på skoler, hvor de sad og tog op ”Jamen hvad er der af problematikker nu, og hvad er det for nogle drenge, og hvad er der sat i værk med de drenge?” Og så tirsdagsmøder, som vi også alle sammen har deltaget i hver uge, ikke. Som var med skole og politi, hvor man også sidder og gennemgår de her lister af drenge, der nu har lavet noget, og hvad er der for dem, hvem gør noget, ikke?”

(Betjent i LFU)

Som det fremgår tydeligt af citatet, er der tale om et bredt engagement med mange forskellige aktører, både folk fra det lokale forretningsliv, men særligt stærkt stod samarbejdet med den kommunale forvaltning og skolerne. Der var tale om samarbejde, som kan ses som en forlængelse af eksisterende SSP-arbejde, men som i LFU-projektet havde et mere udfoldet omfang. Erfaringerne med dette var positive. I evalueringen fremhævedes det som udbytte- rigt, at man gennem det tætte og kontinuerlige samarbejde med centrale aktører omkring de unge har kunnet følge op hurtigt og effektivt, når og hvis der var 'problematikker' omkring de unge, ligesom man gennem samarbejdet i højere grad havde mulighed for at koordinere indsatsen, så man undgik overlap i indsatser rettet mod målgruppen af unge (Sepstrup 2015a).

Både Kevin Perry og en medarbejder fra en nordsjællandsk kommune fortæller ligeledes i interviews, at samarbejdet mellem skole, kommuner og politi i SSP kan være med til at styrke den proaktive indsats i forhold til unge, som er på vej ud i kriminalitet. SSP aktørerne kan få inddraget de unges forældre og få skabt dialoger, som kan virke forebyggende.

Lokal samskabelse som tilgang i det kriminalitetsforebyggende arbejde

Som et væsentligt nyt perspektiv i LFU-projektet har politiet dog også spillet en mere aktiv rolle i organisering og gennemførelse af forskellige typer af aktiviteter, end man normalt ser i kriminalitetsforebyggende arbejde (jf. ovenstående om gunstige arenaer). Det har skabt en række positive muligheder for at komme tæt på og arbejde med de unge (gennem Politikadet, Trinbrættet, sportsaktiviteter mv.), men samtidig har det også skabt en række udfordringer. Indsatsen kan på mange måder betegnes som en pionérindsats, og det var i udgangspunktet ikke planlagt, hvem der skulle samarbejdes med. Flere samarbejdspart- nerne peger på, at det i udgangspunktet var uklart, hvad LFU's formål, fokus og bidrag var. Det skabte usikkerhed og en vis skepsis overfor projektet. LFU bød ind hos de professionelle for at høre, om de havde nogle opgaver, som LFU kunne løse og bød således ind med deres ressourcer. Det var dog ikke uden udfordringer som 'ny' aktør at starte aktiviteter op i et område, hvor flere andre aktører måske allerede har igangsat en række tilbud. Som en af pædagogerne tilknyttet projektet fortæller:

”Man skal være opmærksom på, at man ikke skal ud at sige, at man vil overtage, og man skal være opmærksom på, at dem man arbejder med ved rigtig meget om det, man laver.”

(Pædagog i LFU)

Erfaringen var, at LFU – for nogle aktører – kom til at fremstå som en form for konkurrent eller som en kritik af andre aktørers igangværende arbejde, mens LFU andre steder blev opfattet som en ekstra ressource. Meningerne var således delte. Samlet set peger erfaringerne herfra på, at det lokale samarbejde udgør en væsentlig ressource i det kriminalitetsforebyggende arbejde, men at dette samtidig også byder på en række udfordringer. Det er dog ikke unikt for dette projekt, men tegner sig som en generel tendens i forskningen på området.

Projektet skriver sig ind i bredere tendenser med fokus på lokal samskabelse som en central del af det kriminalitetsforebyggende arbejde. Med afsæt i et studie om samarbejdsdrevet innovation i lokalbaseret kriminalitetsforebyggelse (med særligt fokus på bandekriminalitet) beskriver Torfing og Krogh (2013), hvordan den samfundsmæssige opfattelse af offentlig forvaltning og dermed også af kriminalitetsbekæmpelse og politiarbejde er påvirket af et stadig mere dominerende paradigme. Her understreges vigtigheden af at skabe løsninger baseret på tværgående samarbejder, der omfatter lokale borgere, foreninger og organisationer. Gressgård (2016) beskriver ligeledes, hvordan det øgede fokus på lokalsamfundsinddragelse og aktivt medborgerskab i forebyggelsen af kriminalitet kan ses som et samtidigt velfærdssamfundsfænomen, hvor alle aktører arbejder sammen for at sikre velfærdsstatens sikkerhed og produktivitet. Kriminalitetsbekæmpelse er blevet et bredt samfundsmæssigt projekt og varetages ikke længere kun af politiet:

”Gennem nye og innovative indsatser, der mobiliserer og inddrager forskellige befolkningsgrupper, lokale foreninger og diverse offentlige instanser, forsøger man at hjælpe lokalsamfundene til at hjælpe sig selv og de lokale beboere til at finde en vej ud af de sociale, økonomiske, politiske og kulturelle integrationsproblemer der skaber grobund for kriminelle handlinger.”

(Torfing og Krogh 2013: 202)

Disse sociale og kriminalitetsforebyggende indsatser er baseret på et bredt samarbejde mellem offentlige og private aktører. Torfing og Krogh (2013) peger på, at det er langt mere effektivt og meningsfuldt at samarbejde om det kriminalitetsforebyggende arbejde. De enkelte aktører – også politiet – står meget stærkere i et samarbejde, og dette perspektiv understøttes blandt andet også af megen anden forskning på området. Eksempelvis beskriver O’Niell & McCarthy (2014) med udgangspunkt i erfaringer fra England og Wales, at partnerskaber gør politiarbejdet mere pragmatisk, samt at *”police officers involved in partnerships find them effective, crucial to their work and, at times, enjoyable”*. Choi & Choi (2012) beskriver, hvordan partnerskaber fører til nye og bedre indsatser mod kriminalitet i England. Omvendt beskriver Rolandson (2016) indsatsen i Sverige og understøtter, at partnerskaber også skaber konstante udfordringer, som er krævende for alle parter.

Forskningen peger dog også på en række udfordringer, der tegner sig i kølvandet på sådanne lokale samarbejdsprojekter. I det følgende vil vi kort skitsere disse for slutteligt at pege på en række væsentlige opmærksomhedspunkter for fremtidigt arbejde med lignende projekter.

At opfinde den dybe tallerken flere gange

Som erfaringen også var fra LFU-projektet, er der en risiko for, at nystartede projekter kan komme til at fremstå som konkurrence til allerede eksisterende indsatser og aktiviteter for målgruppen. Med Torfing og Krogh (2013) anbefales det, at politikredsens ungdomskriminalitetsforebyggende arbejde planlægges med udgangspunkt i kortlægninger af de lokale problemer og eksisterende lokale aktører og aktiviteter, så man ikke kommer til at ’opfinde den dybe tallerken flere gange’. Og at man i forlængelse heraf respekterer og bruger den lokale viden, der er tilgængelig.

At undersøge hvilke aktører som skal udføre det kriminalitetsforebyggende arbejde

Samtidig er det væsentligt at overveje, hvilke aktører som bedst kan løfte konkrete opgaver i samarbejdet. Som Andreas Krogh påpeger:

”Politiet er stort set altid med i kriminalitetsforebyggende netværk, fordi det er politiets kerneopgave at løse kriminalitets-problematikker. Men det er ikke altid, at det er politiet, som er de bedste til at løse og forebygge kriminalitetsproblematikker. F.eks. kunne man argumentere, at lokale sportsklubber var en meget bedre agent

for den forandring. De kan sluse de unge ind i gode netværk og få dem på andre veje. MEN det er ikke foreningernes kerneopgave at forebygge ungdomskriminalitet. Så de har kun en begrænset mængde ressourcer, de kan og vil bruge på det. Det samme gælder til en vis grad kommunen og andre lokale aktører. Derfor bliver politiet ofte drivkraften i at samle de rigtige aktører og sætte de lokale indsatser i gang.”

(Interview med Andreas Krogh)

Krogh understreger således politiets helt centrale rolle i partnerskaber til forebyggelse af kriminalitet, men peger samtidig på, at det er væsentligt med en diskussion om, hvem der gør hvad, og hvem der gør det bedst. Ikke mindst i forhold til hvad rollefordelingen mellem de forskellige aktører er og kan være. I denne optik spiller politiet en væsentlig koordinerende og igangsættende rolle, men ikke nødvendigvis en central rolle i den konkrete udførelse.

Lokal samskabelse kræver tid og åbenhed

I afsnittet om intern tværfaglighed beskrev vi, hvordan fælles faglige referencepunkter i arbejdet kunne understøtte samarbejdet og udviklingen af nye faglige tilgange. I lokale samskabelsesprocesser er det fælles orienteringspunkt ønsket om at skabe et trygt og velfungerende lokalsamfund, og dette fælles ønske er det, som bringer parterne sammen.

Men udfordringen er, når samarbejdet ikke kun er tværprofessionelt, men også involverer lokale borgere, foreninger og andre lokale aktører, så vil bidragene være meget forskelligartede, der kan nemmere opstå konflikter, og der kan være langt til at tænke løsnings- og implementeringsorienteret. Derfor kræver lokal samskabelse en åben dagsorden og et langt tidsperspektiv.

Litteraturliste

AE-rådet & Dansk Industri (2012). *Kortlægning af veje og omveje i uddannelsessystemet*. København: AE & DI

Andersen, D. & Skov, P.R.(2012). Uddannelse efter grundskolen. I Ottosen, M. H. (red.). 15-åriges hverdagsliv og udfordringer. *Rapport fra femte dataindsamling af forløbsundersøgelsen af børn født i 1995*. København: SFI

Andersen, F. (1998), Pædagogarbejde er relationsarbejde. I *Vera* 2, 1998, 10-21

Anklagemyndigheden (2010). Politiets og anklagemyndighedens strategi 2011-2015, <https://www.politi.dk/NR/rdonlyres/6257EAD5-9AF3-42C6-ACFE-E97658AA47DF/0/Politietoganklagemyndighedensstrategi201115.pdf>

Ansel-Henry, A., & Jespersen, S.B. (2003). *Konflikt på gadeplan: når etnisk minoritetsungdom og politi mødes*. Center for Ungdomsforskning

Balvig, F. (2011). *Lovlydig Ungdom*, Det Kriminalpræventive Råd

Balvig, F. (2006). *Den Ungdom! – om den stadig mere omsiggribende lovlydighed blandt unge i Danmark*, Det Kriminalpræventive Råd

Balvig, F. & Holmberg, L. (2004). *Politi & Tryghed. Forsøg med nærpolti i Danmark*, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, København

Bengtsson, T.T. (2012). Gangster – en ungdomssubkultur, I Jacobsen, M.H. (red.). *Skyggelandet*, Syddansk Universitetsforlag, pp. 161-178

Beck, U. (1992). *Risk Society. Towards a New Modernity*, Sage Publications

Björk, M. (2012). Politiindsatser i skæringspunktet mellem gadebander og organiseret kriminalitet – nogle refleksioner fra Sverige. I *Jacobsen, M.H.: Skyggelandet. Ungdomskultur, kriminalitetskultur og bandekultur i dansk belysning*, 221-246

Björk, M (2009). Gängbekämpning. Om polisinsatser mot organiserad brottslighet, Gleerup, Malmö

Björk, M. (2008). Fighting Cynicism Some Reflections on Self-Motivation in Police Work. *Police Quarterly*, 11(1), 88-101

Bottrell, D., & France, A. (2015). Bourdieurian Cultural Transitions: Young People Negotiating 'Fields' in Their Pathways into and Out of Crime. I *Youth Cultures, Transitions, and Generations*, 99-112, Palgrave Macmillan UK

Bottrell, D. (2007). Resistance, resilience and social identities: Reframing 'problem youth' and the problem of schooling, I *Journal of Youth Studies* 10, 597-616

Charman, S. (2015). Crossing cultural boundaries: Reconsidering the cultural characteristics of police officers and ambulance staff. *International Journal of Emergency Services*, 4(2), 158-176

Choi, C.G., & Choi, S.O. (2012). Collaborative partnerships and crime in disorganized communities. *Public Administration Review*, 72(2), 228-238

Christiansen, H.N. (2012). *Effekten af mentor- og fritidsindsatser for unge i risiko. En systematisk kortlægning*, Det Kriminalpræventive Råd

Christoffersen, M., Olsen, P.S., Vammen, K.S., Lauaten, M., Brauner, J. (2011). *Tidlig identifikation af kriminalitetstruede børn og unge*, 11:34, SFI

France, A., Bottrell, D. & Armstrong, D. (2012). *A Political Ecology of Youth and Crime*, Palgrave Macmillan

Frønes, I. & Brusdal, R. (2000): *På sporet av den nye tid. Kulturelle varsler for en nær fremtid*. Fakkbokforlaget

Giddens, A. (1991). *Modernity and selfidentity. Self and Society in the Late Modern Age*, Stanford University Press

Gilliam, L. (2009). *De umulige børn og det ordentlige menneske: identitet, ballade og muslimske fællesskaber blandt etniske minoritetsbørn*, Ph.d. afhandling, Aarhus: Aarhus Universitetsforlag

Gressgård, R. (2016). Welfare Policing and the Safety–Security Nexus in Urban Governance. *Nordic Journal of Migration Research*, 6(1), 9-17

Greve, M., Møller, S. & Søbjerg, L. (2012). *Forebyggelse af kriminalitet blandt børn og unge – en videns- og erfaringsopsamling*. Socialstyrelsen

Hansen, K.B. & Bislev, M. (2013). *Problemskabende ungdomsgrupper i Danmark*, Det Kriminalpræventive Råd

Heikkilä, E., Danker, M., Gomez Ciriano, E.J., Reubsæet, H., & Mclaughlin, H. (2011). *Working together for a better integration*. Institute of Migration, Turku, Finland

Hviid, K. (2009). *No Life. Respekt og drengezoner. Om gadelivsstil og ungdomsfællesskaber blandt unge på kanten af samfundet*, Aalborg: Aalborg Universitetsforlag

Illeris, K., Katznelson, N., Simonsen, B., & Ulriksen, L. (2002). *Ungdom, identitet og uddannelse*, Center for Ungdomsforskning, Roskilde Universitetsforlag

Justitsministeriet (2008). *Indsatsen mod Ungdomskriminalitet*. Betænkning 1508

Justitsministeriets Forskningskontor (2016). *Udviklingen i børne- og ungdomskriminalitet 2006-2015*, Justitsministeriet

Kalkan, H. (2014). *Gadeliv blandt unge mænd fra Nørrebro*. SBI forlag

Katznelson, N. (2004). *Udsatte unge, aktivering og uddannelse – Dømt til individualisering*, Center for Ungdomsforskning, Learning Lab Denmark, DPU

Katznelson, N., Jørgensen, H.E.D. og Sørensen, N.U. (2015). *Hvem er de unge på kanten af det danske samfund?: Om hverdagsliv, ungdomskultur og indsatser der gør en positiv forskel*, Aalborg: Aalborg Universitetsforlag

Kriminalpræventive Råd (2008). *Lokal forebyggelse af kriminalitet–Idékatalog til det lokale kriminalpræventive samarbejde*, Det Kriminalpræventive Råd

Krogstrup, H.K. (2016). Brugerinvolvering i kvalitetsudvikling–BIKVA-modellen. I Kongsgaard, L.T. og Rod, M.H. *Bedre Begrundet Praksis*. Samfundslitteratur.

Kulturministeriet (2012). *Danskernes kulturvaner 2012*. Udarbejdet af Epinion og Pluss Leadership for Kulturministeriet

Københavns Vestegns Politi (2014). *Projektbeskrivelse: Lokalnetværket for Unge*, Københavns Vestegns Politi

- Lieberg, M. (1995). Public space, lifestyles and collective identity. I *Young* volume3 (1), 19-38
- Lindstad, J. M. (2012). *Undersøgelse af rockere og bandemedlemmers opvækstforhold. 2. rapport om banderekrutteringsprojektet*, Justitsministeriet
- MacDonald, R. (2006). Social Exclusion, Youth Transition and Criminal Careers: Five Critical Reflections on 'Risk', I *The Australian and New Zealand Journal of Criminology*, vol. 39, no. 3, 371-383
- Malmgren, M., Vogt-Nielsen, K., Hansen, H., Børgesen, C. (2012). *Unge og fritidsaktiviteter*, CASA
- Manuel, C. & Jørgensen, A.-M.K. (2013). *Systematic review of youth crime interventions published 2008-2012*, 13:11, København: SFI
- Mørch, S. (2012). Ungdomsliv og bandeunge, I Jacobsen, M.H. (red.). *Skyggelandet*, Syddansk Universitetsforlag, 125-160
- Nationalt Forebyggelsescenter (2014). *Forebyggende indsatser i særligt udsatte boligområder – Et idékatalog til inspiration*, Rigspolitiet
- O'Neill, M., & McCarthy, D.J. (2014). (Re) negotiating police culture through partnership working: Trust, compromise and the 'new' pragmatism. I *Criminology and criminal justice*, 14(2), 143-159
- Pedersen, K.K. & Sausdal, D.B. (2013). *Tryghedsnetværk. Kriminalpræventivt og tryghedsskabende samarbejde mellem politi og fagpersoner i udsatte boligområder. Et idékatalog*, www.dentryggekommune.dk
- Pedersen, M.L. & Lindstad, J.M. (2011). *Første led i fødekæden? En undersøgelse af børn og unge i kriminelle grupper*, Justitsministeriets Forskningskontor
- Perry, K.A. (2015): Super Snitch Patrol (Superstikkerpatrulje): I Kjærsgaards, H.(red.) *Social- og specialpædagogik*: Akademisk Forlag
- Perry, K. (2012). Framing trust at the street level. An empirical Study of Distrust and Trust between Frontline Public Sector Employees and Young Men with Minority Ethnic Backgrounds in Denmark, Institute for Communication, Business and Information Technologies, Roskilde Universitet
- Petersen, K.E. (2015). *Stemmer fra en bande. Unge bandemedlemmers egne fortællinger om opvækst, hverdagsliv og fremtid*, DPU, Aarhus Universitet
- Peterson, A. (2008). Who 'owns' the streets? Ritual performances of respect and authority in interactions between young men and police officers, I *Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention*, 9(2), 97-118
- Pettersson, T. (2013). Belonging and unbelonging in encounters between young males and 69 police officers: The use of masculinity and ethnicity/race. I *Critical Criminology*, 21(4), 417-430
- Pless, M. & Katznelson, N. (2005). *Niende klasse og hvad så? – en midtvejsrapport om unges uddannelsesvalg og overgang fra grundskole til ungdomsuddannelse og arbejde*. Center for Ungdomsforskning, Danmarks Pædagogiske Universitet
- Rambøll, P.L.S. (2002). *Grupperelateret kriminalitet i Danmark*, Rambøll
- Regeringen (2011). Et Danmark, der står sammen – Regeringsgrundlaget. [http:// www.stm.dk/publikationer/Et_Danmark_der_staar_sammen_11/ Regeringsgrundlag_okt_2011.pdf](http://www.stm.dk/publikationer/Et_Danmark_der_staar_sammen_11/Regeringsgrundlag_okt_2011.pdf)
- Regeringen (2006). Fremgang, fornyelse og tryghed. Strategi for Danmark i den globale økonomi, Statsministeriet

Rigspolitiet (2014). *National strategi for forebyggelse af kriminalitet 2014–2015*, Rigspolitiet

Rolandsson, B. (2016). Justifying Coproduced Policeability: Restrained Creativity and New Modalities of (Dis) Agreements in the Swedish Police, I *International Journal of Public Administration*, 1-13.

Runfors, A. (2008). In Dialogue with Devaluation: Young People's Life Choices as Social Positioning Practices, I Olsson, Annika (ed.): *Thinking with Beverly Skeggs*, Stockholm: Centrum för Genusstudier, Stockholm University

Savickas, M.L. (2012). Life Design: A Paradigm for Career Intervention in the 21st Century, I *Journal of Counseling & Development*, vol.90,13-19

Sepstrup, J. (2015). *Midtvejsevaluering: Lokalnetværket for Unge*, Københavns Vestegns Politi

Sepstrup, J. (2015a). *Slutevaluering: Lokalnetværket for Unge*, Københavns Vestegns Politi

Sernhede, O. (1999). "Alienation is Our Nation – Reality is My Nationality". Om utanförskap, demokrati och motståndskulturer bland unga invandremän I Det Nya Sverige,' I Amnå, E. (red.): *Det unga Folkestyret*. Stockholm: Fakta Info Direkt, 263-292

Simon, T.R., Ritter, N., & Mahendra, R.R. (Eds.). (2013). *Changing course: Preventing gang membership*, U.S. Department of Justice, <https://www.ncjrs.gov/pdffiles1/nij/239233.pdf>

Soei, A. (2011). *Vrede unge mænd. Optøjer og kampen for anerkendelse i et nyt Danmark*, København: Tiderne Skifter

Sørensen, A.N.U., Olsen, P., & Pless, M. (2014). *Unge i landdistrikter og yderområder. Et kvalitativt studie af unge i fire lokalområder i Danmark*, Center for Ungdomsforskning

Thylstrup, B., Søgaard, T.F. og Kolind, T.(2016). Fællesskab og forandring blandt marginaliserede etniske minoritetsunge. I Pedersen M.U. og Ravn S. (red.). *Unge Liv: Tilhør Og Udfordringer*. Aarhus Universitetsforlag, 175-196

Torring, J., & Krogh, A.H. (2013). *Samarbejdsdrevet innovation i bandeindsatsen*. Jurist- og Økonomforbundet

Vilhelmsen, J. (2014). *Stigning i mønsterbrydere blandt ikke-vestlige efterkommere*, AE-rådet

Wellendorff, R. & Cakmak, M. (2007). *Gadedrenge. Yngre etniske drenge I gadebilledet og deres møder med politi og borgere*, Center for Ungdomsforskning, Learning Lab Denmark, Aarhus Universitet

Wieslander, M. (2014). Ordningmakter inom ordningsmakten: Diskurskamp, dilemman och motstånd i blivande polisers samtal om mångfald. Karlstad University, Faculty of Arts and Social Sciences, Department of Educational Studies.

Wikström, P.O, Treiber, K. (2016). Social Disadvantage and Crime: A Criminological Puzzle, I: *The American Behavioral Scientist*, årg. 60, 232–1259

Ødegård, G. (2010). *Foreningsliv i et flerkulturelt lokalsamfund. En studie av integrasjon og sosial kapital*. Senter for Forskning på Sivilsamfund & Frivillig Sektor

